

TRIBUNA POPORULUI

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jum. an . . . 2 Cor. | Pe un an . . . 10 cor.
Un număr 4 fileri.

Apare în fiecare Duminecă.

Redacția și Administrația: Strada Deák Ferenc 20.
Inserțiunile se primesc la administrație. — Manuscripte nu se înapoiază. — Telefon pentru oraș și comitat 502.
Mulțumite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fil.

„Și Domnii tot așa fac“.

Intr'o Duminecă, era chiar hramul bise-ricii, și era popor mult, vedem noi că popa la sfârșitul liturghiei ne privește mai cu în-țiristare și mai îndelung ca de altă dată. Și nu ne-am înșelat. Ne-a vorbit de răul cel mare care începe să bântue și în satele noastre: despărțirile. În vreme de zece ani la noi în sat s'au despărțit douăsprezece pă-terchi cununate la biserică.

Noi, vezi bine, l-am ascultat cu băgare de seamă, dar cei cu musca pe căciulă, rând pe rând au început a se strecura din bise-rică. Unul însă a rămas până la sfârșit. Și după ce a isprăvit popa, a zis așa: «N'om fi noi, sătenii, cei mai ticăloși, pă-rinte, și domnii tot așa fac, ba poate mai rău.»

Cuvintele acestea ale omului nu le mai pot uita. Cu cât mă gândesc mai mult la ele, cu atâta văd mai limpede cum multe deprinderi rele se încuibă în satele noastre, zăzimându-se pe pilda domnilor. Oamenii hoștri zic: domnii sunt oameni învățați, dacă ei se dedau la un lucru rău, putem și noi. Nu-și aduc aminte de povestea că dacă sare o oaie în fântână, fie ea chiar cu lăna de aur, e prostie să sară după dânsa toate oile.

De altfel pe la noi, până nu era legea căsătoriei civile, nu se prea pomenea de

despărțanie. Și vor fi fost și atunci neîn-țelegeri între bărbat și femeie, vor fi fost certe, căci doar oamenii sunt tot oameni de când e lumea. Acum însă, din toată ni-mica haid' că ori bărbatul ori femeia își ia avocat și încep procesul de despărțire. Sunt, se zice, astăzi advocați cari nu trăesc decât din procese de acestea.

Astfel în multe case nu se sălășluște pacea, ani de zile. Ani de zile curg pîrile și banii din șerparul Românului. Astfel rămân copiii neocroțiți, cari nu vor pricepe pentru ce n'au și ei tată și mamă ca alți copii. Astfel se aduce pilda rea în sat.

Intr'o Sâmbătă sara m'am nimerit într'un sat vecinaș cu orașul, unde ducem noi bu-catele la țîrg. Creștinii, ca peste tot locul, măturau pe la porți, țîrguiau câte ceva din prăvălii. Numai o ceată de feciori sta în mijlocul uliții, și vedeam că vorbesc aprinși despre ceva. În urmă doi se rup dintre ceilalți, pornesc pe două ulițe, și nu peste mult vin cu două căruțe. Rîzînd, ghiol-dindu-se, ocărînd, se scie cu toții înghe-suindu-se în cele două căruțe. Caii, atinși de biciu, pornesc și feciorii încep un cântec.

— Merg la vr'o nuntă? zic eu unui Ro-mân, care trecea pe lângă mine.

— Da de unde! zice el privind după că-ruță. — Se duc la oraș.

— Au muncit poate acolo peste săptă-mână și acum se duc după plată?

— Nu, bădică. Sunt și de cei cari lucră la oraș. Dar aceia stau acolo, nu vin Sâmb-ătă sara acasă. Aceștia pe cari i ai văzut suindu-se în căruță au lucrat săptămîna în-treagă aici în sat. Acum, că e Sâmbătă, merg la oraș.

— Și ce să facă acolo?

— Să-și petreacă! Până mâne seară ori Luni dimineața nu se mai întorc. Dupăcum îi ajută punga. Sunt între ei și feciori de oameni avuți.

— Și părinții îi lasă?

— N'au ce le face. S'au obicinuit așa de câțiva ani.

— Prost obicei, zic eu.

— Ba-i curată ticăloșie! răspunse omul. S'au apucat și ei să se poarte ca domnii pe la orașe. Acum, dacă-i înfrunți, ne spun cu nerușinare: »Voi sînteți proști dela sate, voi nu pricepeți ce-i lumea asta. Odată trăiește omul în lume.« — Iată, așa ne răspund nouă, părinților. — Iarna-vara, asta așa merge acum la noi. Sâmbătă se duc să-și petreacă la oraș. Cică acolo se pot face adevărate petrecanii. Vor-besc de vinuri bune, de fete îmbrăcate ca doamnele. Poți să vezi, am ajuns culmea nerușinării! — și omul scupă cu greață printre dinți.

— Vor prăpădi mulți bani așa? întreb eu.

— Cât câștigă, și beau și pe datorie.

Povestea unor lacrimi.

De D. N. Ciotori.

În marginea uliței dintr'un sat ca oricare altul era o bujdeucă dărăpănată.

Înăuntru mama își strîngea copilașul la sân. Fața ei era albă ca o pânză, ochii stinși de plîns, hainele sdrențuite. În perete stătea atârnată o icoană care înfățișa chipul Domnului, cu barba mare albă, cu ochi mai mult rotunzi și pătrun-zători.

Copilașul se trezi și mama îi arătă icoana; el zâmbi și întinse mâinile într'acolo.

Îl se păruse că Domnul îi surăde și îl chiamă la dânsul.

Și atunci un înger lunecă din cer, ca o scân-teie desprinsă din focul stelelor îndepărtate. Părul lui era de raze din soare, ochii de flori de crin.

Se așeză lângă copilaș și începu să-l mîngăie. Pe urmă prinse a-i vorbi:

»Plîng îngerii în ceruri de păcatele și suferin-țele oamenilor. Și curg părae de lacrimi sfinte, că-i multă răutate pe pământ.

Ci odată veniră miriadele de îngeri și de se-rafimi înaintea Domnului.

Erau triști și nu mai rosteau cântece de prea-mărire. Din ochii lor curgeau lacrimi fierbinți de stătea să se aprindă cerul.

— Să se aprindă? șopti copilul.

— Știu că țî-e frig, odorul mamei, dar nu mai avem ce pune pe foc!« suspină femeia.

Copilul zâmbi. Îngerul povesti înainte:

»Stăpînul lumilor făcu un semn. Crivățul cu platoșul de gheață, cu barba de chidă, cu ochii de coloare cenușie, cu fața de aramă veni și se închină înainte-i. Să înghețe lacrimile îngerilor!

Și întinse Crivățul, pe bolta cerească, o pânză de puf, ca ochii lui de cenușie.

Lacrimile miriadelor de îngeri și de serafimi picară pe această pânză. În ele se oglindi chipul stelelor cari clipeau în depărtările lumii lor, ca și cum ar fi plîns și ele împreună cu îngerii Vîntul sfărîmă, însă, bobitele de lacrimi sfinte și le îngheță. Dar chipul stelelor rămase închis într'in-sele, căci fărîmăturile lor se adunară și se pre-făcură în stelute mai albe ca spuma ce se în-chegă din sfada valurilor... Și erau atât de multe lacrimi, că pânza așternută pe bolta cerească se acoperi îndată.

Și iar făcu Domnul un semn, și Crivățul scu-tură pânza. Lacrimile îngerilor lunecară și se tot coborau în jos, până ce se așternură peste pămînt.

— Zăpada? șopti iarăș copilașul.

»Bieții săraci!« oftă mama.

Și îngerul iar începu.

»Strălucește pământul! strigară îngerii și se-rafimii din cer. — E alb ca o floare de crin!»

Și nu mai puteau de bucurie. Se uitară cu luare aminte la globul de lut: florile muriseră sub în-velișul alb, pasările amuțiseră, izvoarele și frea-mătul codrilor nu mai povesteau.

Acî îngerul tăcu o clipă. Luă apoi copilul în brațe. Acesta se trezi. Îi era cald, și chipul Dom-nului de pe icoana din perete îi zîmbea atât de dulce.

Afară văzu cum coborau fulgii de zăpadă cătră

pământ. Îl se păru că se apropie mult de chipul Domnului, așa încât se juca mulțumit cu firele din barba lui cea albă. Apoi barba aceasta s'a făcut tot mai mare: întăiau cât casa, apoi cât co-pacii de alături, pe urmă flutura peste tot cu-prinsul. Și micuțul nu mai putea de bucurie. Îng-erul întinse aripile, albe ca lumina lunii, și se ridică spre cer cu copilașul în brațe.

Și se înălța mereu tot mai sus. Copilul des-chise ochii. Pluteau peste o grădină, unde creș-teau numai crini. Fluturii albi colindau peste ei și păreau ca niște stele desprinse din înaltul ce-rului și vagabondând printre flori. Potecile gră-dinilor acelora erau ca niște fășii tăiate dintr'o oglindă de smaralde. Mulțime de îngeri și de copii se jucau cu mere de aur pe poteci, și cân-tecele lor se înălțau tot mai sus, purtate de adi-erea celui mai dulce vînt din câte a lăsat Dom-nul pe lume.

»Ce grădină e asta? întrebă copilul.

— Popasul îngerilor.

Și se înălțau mereu. Ci, iată că doi îngerași sosiră în cer și se închinară înaintea Domnului. Unul era cu ochișorii înlăcrimați și privia în jos, cătră pămînt. Și cum se uita el așa, iată vede un marinar care se apropia de coliba dărăpănată care abia se mai ținea în marginea uliței dintr'un sat, ca oricare altul. Cînta. Și niciodată împrejurimile nu răsunară de un cântec mai vesel ca acesta. Aducea mulțime de jucării și pietre scumpe, și poame rari, căci corabia ajunsese până în mar-ginea unei lumi bogate. Dar când ajunse acasă, nu găsi pe nimeni. Numele copilului și al soției lui răsunară înzadar. Doar ochii Domnului de pe icoana din perete îl priviră cu milă.

Acum dumneata i-ai văzut mergând. Dar să-i vezi întorcându-se. Sunt ca niște câni plouați și bătuți. Pe mulți gândești că i-ai scos din groapă. Dar ce-i mai rău și decât asta: se umplu de toate bolile, de mulți din ei rămân neoameni pentru toată viața. Din alții se aleg bețivi de frunte și oameni înfumurați, cu cari nu mai poți sta de vorbă. Iac'ășa ni-se prăpădește satul.

— E mare prostie să te iei, iac'ășa nu-mai după obiceiurile domnești. Că nici domnii nu se poartă pe o formă. Noi vedem numai pe cei cu purtări rele, căci pe aceia îi întâlnim noaptea prin crâșmă. Dumneata spui că părinții n'au ce le face. Dar eu cred că ar avea: Să nu-i mai sufere în curtea și'n casa lor.

— Asta una am cercat-o chiar eu, zise omul. Și de-atunci nu mi-am mai văzut ficiorul. Lucră într'o fabrică în oraș. Dar nu-mi pare rău. Numai cât alți părinți judecă altfel. Pe toți îi doare, nu-i vorbă, toți suferă. Inșă unii ca să se mângăie zic: Așa's tinerețele! Numai cât mințesc. Tineretele celea curate și bune nu-s așa. E destul de larg un sat ca al nostru pentru un om tînăr. Noi aici ne-am petrecut tinerețele și nu ne-am dorit nici odată la petrecanii în oraș! — Omul porni și mergând îmi mai zise: Să-i vezi apoi în crâșma din sat: au gura plină de cântece străine și de vorbe neînțelese.

N'am mai apucat să-i văd Duminecă sara întorcându-se. Ci încă dimineața am plecat acasă, gândindu-mă mereu la vorbele ce le spusese Românul de la noi în biserică: «N'om fi noi cei mai ticăloși, părinte, și domnii tot așa fac». Și văd că multe ticăloșii se încuibă în satele noastre după judecata asta.

Ci noi ar trebui să știm că fapta rea, fie a unui domn ori a unui țaran, nu trebuie să o facem și noi, fiind totdeauna aducătoare de primejdie.

Din cer îngerașul care sosise de curând privea la marinarul, nebun de durere, care se ducea înspre țarm, clătînându-se ca un fir de trestie. Corabia, înnegrită și cu pânzele lăsate, i se păru acum învelită în zăbranic de doliu. Păru că aude cum vântul și valurile tânguiesc și suspină de durerea lui. Și atunci a putut să plângă.

Și pe drumul acoperit de gheață, mama alerga mereu. Vântul sufla năprasnic și ridica fulgii de zăpadă, grămădindu-i și înfățișându-i aci ca niște balauri albi ce se luptă între ei ca să se ridice la cer, aci ca niște stâlpi albi, pe cari se răzima bolta văzduhului. Ea se ducea mereu înainte, căci din urletul furtunii părea că se desprinde glasul copilului care o striga. Hainele ei erau rupte, picioarele goale îi sângerau, dar nu simțea nici oboseala, nici frigul, nici foamea. Trecu prin codrii, peste prăpăstii, alergă peste câmpuri. Și i se părea că glasul argintiu al copilului se depărtează mereu și mereu strigă »mamă!«

Și cum o privia îngerașul din cer, iată că răsunară mulțime de glasuri:

»Fulgii de zăpadă au făcut să moară florile, să piară cântecile și veselia de pe pământ. Oamenii tremură de frig. E moarte și tristețe acolo jos«, grăiseră îngerii și serafimii către Domnul. »Răul tot n'a pierit, însă, de acolo« adăugară ei cu părere de rău. Și stăpânul cel veșnic făcu un semn.

Zefirul veni și se închină înainte i.

»Să desmorțesti vieța de pe pământ!

— O să se topească învelișul cel alb și iar o să se vadă țina globului de lut«, grăiră îngerii.

»Întunerecul pământului va fi tot atât de sfânt

Săptămâna politică.

Amdsurat hotărîrilor aduse în conferențele noastre naționale, partidul nostru național român a pornit lupta pentru votul universal și în adunări populare ce se vor ține în toate părțile locuite de Români se vor ține vorbiri în care poporul va fi luminat asupra însemnătății luptei ce începe acum.

Șirul adunărilor a început azi iarnă la Arad; a urmat apoi adunarea dela Pecica; acum Joi s'a ținut adunare poporală la Lugoj, iar a doua Duminecă după Rusalii va avea loc o adunare la Orăștie. Și, în șir lung, vor urma altele și altele.

În lupta pentru câștigarea drepturilor ce ni-se cuvin noi nu mai putem nădăjdui ajutorul nimănui și trebuie să ne dăm seama că numai prin puterile noastre vom ajunge la o stare mai bună: numai punând cu toții umăr la umăr și luptând cu toții în frățească unire sub acelaș steag, sub steagul partidului național român, vom putea să înfrîngem unelirile dușmanilor cari de zeci de ani ne făgăduiesc toate bunătățile ca, după ce le-am dat ajutor să-și ajungă fintele lor, să-și uite de făgăduielile făcute și să-și bată joc de noi când le aducem aminte de jurămintele lor sfinte.

Nu e multă vreme de când au avut loc alegerile de deputat. Abia a trecut un an. Cine nu-și aduce aminte cum toți candidații unguri, cerșind voturile românești, se jurau, că, ajungând deputați, vor stăruia să se facă legea votului obștesc. Și Kossuthiștii și Justiștii, și oamenii stăpânirii. Toți, toți, fără osebire.

Și azi? Care dintre mulții deputați unguri ajunși, cu ajutorul voturilor românești, în Camera din Budapesta și-a ridicat glasul pentru votul obștesc? Nice unul. Lor numai de putere le pasă, dar de făgăduieli nu. Ei nu vor să facă legea votului obștesc, pentru că nu se împărțasească de el și Românii.

Și stăpânirea de azi s'a înfățișat țării cu făgăduiala că va aduce legea votului universal. E acum de un an de zile la cărma țării, și nici vorba de votul universal. Il amână de pe o zi pe alta, de pe o lună pe alta, dela primăvară pe toamnă, și tot așa înainte.

Trebuie să ne convingem odată că nu ne putem bizui pe vorbele lor și că mântuirea noastră numai dela noi și puterile noastre o putem aștepta.

ca și lumina cerurilor, dacă în sufletele oamenilor va arde flacăra iubirii aproapelui» răspunde începutul.

Și zefirul se coborî peste lume. Codrii își îmbrăcară iarăș veșmântul cel verde, murmurul păraelor se deșteptă, paserile ciripiră, covorul câmpurilor își arată iarăș fețele împodobite cu mii de colori. Pânzele corăbiei se ridicară și fălăiră, ca și cum vasul și-ar fi luat rămas bun dela țarm.

Iar când valurile de lumină se revărsau, prin întunerecul nopții, din miriadele de ochi ai cerului, un îngeraș se prefăcea în luceafăr și luneca spre pământ. Și atunci marinarul simțea, în vis, un sărut cald pe frunte. Mama, care ajunsese într'un pustiu galben, ațipea și dansa.

O mână ușoară o mângăia pe obraz. Pleoapele ei obosite simțeau căldura unei gurițe pe care o cunoșteau.

Într'o noapte, adâncurile genunilor de ape se răsfrătiră. Fulgerile scânteiară, în văzduhul negru, ca spărturi de foc într'un stei de catran; tunelele clătinară așezările lumii, până în ceruri. A doua zi, îngerașul nu mai zări corabia, cătră care se cobora, în chip de luceafăr, în taina nopților.

Durerea îl scobori din cer și-l purtă peste necuprinsul apelor. Și niciodată nu căzuse în valuri lacrimi mai fierbinți ca cele ce picurau din ochișorii de cer a îngerașului. Apele le închegară și închiseră într'insele albastrul mării, poleit de razele soarelui, apoi le coborîră la fund, ca pe cel mai prețios odor. Și în grădinile ca cele fermecate din fundul lumii apelor, în care strălucesc castele, făcându-se aci ca fața curcubeului, aci ca

Numai luptând cu toți în frățească unire — numai sprijinindu-ne unii pe alții pe toate căile; numai dând mână de ajutor celor mai slabi ai noștri; numai îmbărbătând pe cei cari încep a șovăi.

Vor fi ele certuri între noi — căci unde sunt oameni și să nu fie certuri? — dar în fața dușmanului trebuie să uităm de toate supărările și să rămânem cu toți credincioși fii ai singurului partid care luptă sincer și fără gânduri ascunse pentru votul obștesc.

Și acesta este partidul național-român.

Sub acest steag luptând, va trebui să învingem!

Aunare poporală în Orăștie. Subscriși prin aceasta convocăm

adunare poporală pentru discutarea chestiei

votului universal și pentru a protesta contra

proiectelor militare prezentate în cameră.

Adunarea se va ține în Orăștie la 25, Iunie n. (a doua Duminecă după Rusalii),

Orăștie, la 7 Iunie n. 1911. Din încredințarea mai multora: Dr. Aurel Vlad, Dr. Ioan Margita, Dr. Romul Boca, Ioan I. Lăpădatu, Nicolau Vlad, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Enea Papiu, Vasile Domșa, Dr. Tr. Frențiu, Ioan Moța, Sim. Corvin jun.

Goană împotriva învățătorilor noștri. Miercuri, comisia administrativă a comitatului Arad a ținut ședință, în care vicișpanul, medicul comitatului și revizorul (inspectorul) școlar au făcut regulata dare de seamă despre afacerile lor. Pe noi ne interesează mai mult darea de seamă a revizorului.

Dedați ca cu fiecare ocazie, Varjassy Árpád, să tune și să fulgere în contra școlilor și a învățătorilor noștri, ședința de Miercuri este, întru toate asemănătoare celor de până aici. Revizorul nu e mulțumit nici de data asta cu stările din învățământul nostru primar. A aflat — spune dânsul — și în ultima sa vizită

strălucirea soarelui, unde florile sunt de opal, de rubin și de peruzele, se plimbau fiicele împăratului scoicilor. Ele luară lacrimi de îngerașului, cari căzuseră la fund și le închiseră în cochiliile lor.

Dacă văzu Ingerul că apele nu mai poartă corabia pe valurile lor, porni pe deasupra uscatului.

Mama trecea prin pustiu. Și prin boarea care fierbea deasupra nășipului galben, se legănau umbre fumurii de cetății, cari se sfărâmau apoi, prefăcându-se în grădini cu pomi ca spoii cu scroabeală albastră; ori în balauri cari se svârcoleau, ca arși pe vatra de nisip încins. Părea că aude glasul copilășului și alerga mereu înainte. Palmierii unei oaze se clătinau și frunzele lor de un cenușiu șters, păreau tivite cu aur.

Dar vântul trecu peste pustiu. Nisipul se ridică și începu să se sbată, ca valurile unei mări de alamă topită. Soarele păru ca o portocală uriașă, spânzurată în văzduh, apoi se stinse, încetul cu încetul, până ce abia se mai zări ca un disc de tînchea.

Valurile de nisip clocotiră tot mai furioase. Mama nu mai văzu nimic. Glasul copilășului îi răsună din ce în ce mai aproape. Intinse brațele, dar rămase așa, ca prinsă într'un zid de foc.

Nisipul o îngropase.

Și Ingerul colindă peste întinsul pustiuului galben. Palmierii clătinară buchetele de părul nopții, ca și cum ar fi plâns, iar freamătul lor semăna a suspin. Nu mai zări însă pe mama rătăcitoare. Inșuș sufletul lui, topit de focul durerii, se scurgea odată cu lacrimile, ce-i izvorau din ochișorii de cer.

Și când întinsul pustiuului galben primi aceste

sumedenie de iregularități atât în ce privește dificiile cât și activitatea școlară a învățătorilor. Astfel în școala din Musca învățământul slab de tot. Învățătorii nu-și dau silința la propunerea limbei maghiare, înlăturând orice sistem la lucrările scripturistice. Deoarece observările lui n'au fost urmate, cere cercetare disciplinară în contra învățătorului *George Muntean*. Cere de asemenea cercetare disciplinară în contra învățătorului *Iosif Stanca* din Roșia, pentru neglijarea învățământului limbei maghiare și pentru purtarea sa nedemnă față de un subaltern (?)

Comisia a ordonat cercetarea disciplinară cerută de revizor.

Mai face amintire apoi de aprobarea ministerului referitoare la înmulțirea catedrelor de învățători la școlile primare din Apatin, Gura Ionțului, Socodor, Boroșineu și Buteni, cari la 1 Septembrie vor avea cu câte un învățător mai mult.

Din Camera deputaților. Și în cursul săptămânii acesteia s'a urmat cu discuția bugetului ministrului de culte, fără să se fi sfârșit însă.

Dintre deputații naționaliști a luat cuvântul deputatul slovac *Juriga*, arătând și el nedreptatea ce ni-se face cu împărțirea ajutoarelor pentru școli.

Văzând guvernul că discuția se întinde, a făcut Camerei propunerea să lungească ședințele cu o oră. Camera a primit propunerea.

Pe viitor, deci, ședințele vor ținea 5 ciasuri în loc de patru.

Folosul pentru țară? Nimic...

Subprefecții noștri. Judecătoria din Oradea-Mare a pus sub acuză pe subprefectul *Medzihradzky Gáspár*, pentru abuz de putere. Acest subprefect s'a prezentat în primăvara aceasta în localul unui negustor de lemne, într-o cauză oficioasă. L-a brutalizat amenințându-l cu arestare și strigându-i fel de fel de injurii în fața întreg personalului.

Negustorul l-a împrocesuat și acum așteptăm să vedem care va fi sfârșitul acestei istorii atât de obicinuite la noi.

lacrimi, închise în ele toate apele de lumină cari clocoteau peste el. Vântul grămădi munți de nisip deasupra-le și le ascunse, ca pe cele mai neprețuite comori.

Povestea aceasta s'a uitat de mult și nimeni nu mai știe că perlele cele scumpe și diamantele cari închid într'însele o lume întreagă de jocuri de lumină au fost cândva lacrimi. Se poate foarte bine ca întâmplarea din povestea asta să se fi mai repetat, dar asta n'o știu decât îngerii și în totdeauna, când înalță câte un copilăș la Domnul, îți povestesc, pe drum, câte o întâmplare.

Dacă vor, cei ce poartă podoabe de perle și de diamante, pot să se gândească la bujdeuca dărăpănată din marginea uliței unui sat ca ori-care altul, despre care glăsuște povestea aceasta.

Cereți și răspândiți pretutindeni

„Tribuna Poporului“,

foaia țaranului român și apărătoarea drepturilor lui.

Abonamentul :

1 an . . . . 4 cor.

6 luni . . . . 2 cor.

Arad, str. Deák Ferencz 20.

Archiducele Carol Francisc Iosif la Londra. Archiducele Carol Francisc Iosif va pleca la 23 Iunie la Londra, unde va reprezenta pe Maj. Sa la încoronarea regelui George V al Angliei. Archiducele va fi însoțit de o delegațiune a regimentului 12. care poartă numele regelui George.

Limba de regiment. Am adus știrea despre ordonanța ministrului comun de război, prin care cere ofițerilor să învețe limba maternă a soldaților cari formează majoritatea într-un regiment. Acum întregim această știre. Ministrul a ordonat ca în lunile de iarnă, din Decembrie până în Mai, să se înființeze la fiecare regiment câte un curs pentru învățarea limbei respective. În lunile de vară se vor face numai reperițiile celor învățate.

Eötvös candidat guvernamental. Scriitorul ungar care a călătorit prin toate partidele, acum candidează la Seghedin cu program guvernamental. Eötvös, fiindcă mai în urmă fusese independist, ca să nu pară cu totul lipsit de consecvență, a declarat în discursul său de program, pe care l-a ținut în zilele trecute, că el deși e candidat guvernamental, totuși își va păstra dacă va ajunge în parlament libertatea convingerilor sale. Eötvös a fost însoțit la Seghedin de deputatul jidan Vázsonyi Vilmos. Prin urmare, ovreii jicniți pentru respingerea candidatului lor, Dr. Rosa Izsó, pot fi mulțumiți cu Eötvös care este cel mai mare prieten al Jidanilor.

Alegerea de deputat a avut loc Miercuri. Au fost doi candidați, amândoi guvernamentali, Eötvös și baronul Gerliczy Ferencz. A fost ales acest din urmă, care a fost spriginit și de autorități.

Contele Károlyi în România. Acest contele care ne înjura mereu în parlament și când putea ne trimetea în România cea „păcătoasă“, dupăcum aduc zierele ungurești știrea, a fost să și vadă această țară balcanică. Contele a rămas suprins de frumoasele progrese ale băncilor populare române. Luând parte la sfîntirea steagului unei astfel de bănci, contele a ținut un discurs în care a avut cuvinte de admirație pentru avântul economic al României. Strașnicul contele a trebuit să asculte și „Deșteaptă-te române“ cu ocaziunea acestei sărbări. Se poate să fi și simțit că ne-am deșteptat.

Dela frații din Bucovina.

— Români și Germani. — Câți Români are Cernăuțul? — Moartea unui învățător alui Eminescu.

Văzând Nemții bucovineni că Românii încep să se afirme tot mai mult în viața politică a țării, încep — ca și Sașii din Ardeal — să se plângă că-i înghițim, îi romanizăm pe nesimțite și le scoatem limba lor din oficiile comunelor curat românești, înlocuindu-o cu limba noastră, ca și când legile fundamentale de stat ar fi făurite numai pentru dânsii, nu și pentru noi, cari în virtutea acelor legi avem dreptul să ne folosim de limba noastră ori unde în țeară la noi; deși n'o facem. Conducătorul Nemților înfricați e profesorul universitar *Kaindl*, care în Nr. 6 al Revistei „Deutsche Arbeit“ din Praga ne denunță opiniei publice că suntem romanizatori neîndurați cu alte neamuri!

Nemții bucovineni și-au schimbat trufașa lor zicală națională, nu zic că «se tem numai de Dumnezeu» cum a zis Bismarck, ci zic că se tem «de Dumnezeu și de Români».

Bine ar fi, dacă ar fi așa!

Noul recensământ din Cernăuți a dat rezultate destul de satisfăcătoare pentru noi cari numărăm acum 13.500 de suflete în capitala țării, pe când la 1900 eram numai vr'o 9500 la număr, va să zică avem de înregistrat în 10 ani un spor de 4000 de suflete. Numărul total al locuitorilor din Cernăuți este 85.452, dintre cari Nemții și Evreii numără 41.355; Rutenii 15.250; Polonii 14.894; Românii 13.500, iar celelalte naționalități ceva mai bine de 5000. Cel mai mare procent de creștere îl au de astădată Românii, căci au revindicat, dacă nu pe toți, cel puțin o mulțime de conaționali de ai lor trecuți la recensământul de mai înainte pe

lista ruteană. Din recente date statistice constatăm însă și alt fapt îmbucurător, anume că în tot Cernăuțul sunt 21.014 de locuitori de confesiune gr. or. la cari trebuie să-i numărăm în prima linie pe cei 13.500 de Români, așa că Rutenii gr. or. sunt numai 6514 în Cernăuți, ceilalți sunt gr. cat. De bună seamă jumătate dintre Rutenii gr. or. sunt «Ruși bătrâni», cari țin cu Românii, așa că numai puțini Ruteni de cei ce atentează la despărțirea bisericii noastre se află în Cernăuți.

De va fi recensământul tot așa de satisfăcător în întreaga țară, atunci cu siguranță putem spune că noi Românii suntem poporul cel mai numeros din Bucovina, dovadă și numărul cel mare de deputați în camera provincială, care atinge cifra de 23, respective 24, dacă rectorul Universității va fi un Român. Era recăștigării poziției și a drepturilor noastre de popor băștinaș se apropie.

În Cernăuți s'a stins din viață săptămâna trecută cel mai vârstnic învățător român din Bucovina, directorul *Ioan Litviniuc*, în vârstă de 79 de ani, care mai bine de jumătate de veac a stat în serviciul școlii românești dela noi din țară. Litviniuc a fost și învățătorul poetului Eminescu, care era prin anii 1864 elev al liceului din Cernăuți. Dar nu numai lui Eminescu, ci și altor oameni de ai noștri, cari au jucat un rol cultural sau politic în Bucovina, el le-a pus cartea în mână, arătându-le căreia ce duce spre cultură. Și elevii au ajuns departe, oameni însemnați și cu poziții înalte, pe când el, modestul dascăl, a rămas și mai departe pe catedră în mijlocul micilor săi tovarăși neastâmpărați. Induioșătoare a fost priveliștea, când mulți din foștii lui elevi, acum oameni mari, i-au încunjurat cosciugul și l-au petrecut la groapă pe fostul lor dascăl ce i-a învățat buchile.

Prigonirea melodiei

«Deșteaptă-te Române»

și a tricolorului.

Câmpeni, Iunie a. c.

În 1 Mai v. a. c., sergentul de jandarmi din comuna noastră a interzis fanfarei dela „Reuniunea română“ — care stă sub conducerea subscrisului — să cânte marșul „Deșteaptă-te Române“, amenințându-mă cu arestare și sechestrarea instrumentelor muzicale. Nu l-am cântat, supunându-ne forței majore. În contra acestui atentat odios am făcut însă două arătări, una ministrului de interne și alta ministrului de honvezi, ca să reglementeze pe micul său funcționar, care în chipul acesta atentează la drepturile noastre.

Tot în afacerea asta și a sechestrării tricolorului a apărut o notiță în „Tribuna“, pe care dl ministru de interne, lăsând să se traducă în limba maghiară, dimpreună cu arătarea mea a transpus-o sublocotenentului de jandarmi din Câmpeni, ca să facă cercetare.

Sâmbătă în 10 Iunie n. am fost ascultat. Am declarat că susțin întru toate arătarea și că sunt gata a-i dovedi că marșul „Deșteaptă-te Române“ îl am dela muzica militară; că totdeauna s'a cântat melodia lui și se cântă, și chiar în ziua când mi-a interzis a cântat-o taraful de lăutari.

A luat apoi notița din „Tribuna“ și m'a întrebat dacă sunt eu autorul, la ce i-am denegat răspunsul îndrumându-l să se adreseze redacțiunii, dar dacă pofteste dovezi despre adevărurile cuprinse în aceea notiță îi pot servi, anunțându-i totodată mai mulți martori.

Sfârșindu-se cercetarea în acest chip, mi-a declarat înaintea protopretorului dl Dr. Gruber Iozsef și a medicului cercual Dr. Blaha Gábor *că până va fi în Câmpeni el fanfara nu va mai cânta marșul „Deșteaptă-te Române“, iar tricolorul totdeauna îl va sechestra.*

Un lucru aș dori să știu, anume, dacă dl ministru de interne, deodată cu transpunerea arătării mele și a notiței din „Tribuna“, i-a transpus și sentința, că melodia dela „Deșteaptă-te Române“ precum și purtarea tricolorului de pe veșmintele femeilor sunt interzise și constituie delictul „agitației“. Și dacă da, de ce a mai transpus-o spre cercetare? Sau poate dl ministru i-a dat toate actele în această afacere ca îndată după cercetare să aducă sentința care după cum am arătat mai sus e că „*până va fi în Câmpeni dl sublocotenent de jandarmi e interzisă*“.

Că ce va fi după depărtarea d-sale din Câmpeni, vom vedea. Vom vedea ce influență va avea melodia „Deșteaptă-te Române“ și „Tricolorul“ asupra urmașului său.

În tot cazul nu sunt mulțumit cu sentința adusă în această afacere, ci voi ruga din nou pe dl ministru de interne să se declare categoric asupra sortii melodiei „Deșteaptă-te Române“.

Teodor Orlea,
contabil.

Alegerile din Austria.

Martii au început în Austria alegerile generale pentru Reichsrath. Alegătorii sunt acum a treia oară chemați la urnă de când s'a introdus votul universal. Faptul acesta explică și puținul interes ce-l manifestă de data aceasta alegătorii față de campania electorală. Pretutindeni puțină însuflețire între alegători și, prin urmare, o sumedenie de candidați, cari toți speră să obțină voturile alegătorilor cari nu s'au înșirat, cu trup cu suflet, sub steagul foștilor deputați.

Aproape în fiecare cerc electoral sunt 3—5 candidați. Cel mai mare număr de candidați îl dau însă partidul creștin-social și social-democrat, cele două partide mai puternice în ultimul Reichsrath dizolvat.

Dintre cele 516 mandate câte sunt de dat, Martii s'a dat lupta pentru 449 de mandate.

Alegerile în celelalte cercuri electorale (60 în Galiția și 7 în Dalmația) vor avea loc mai târziu.

În Reichsrathul dizolvat, deosebitele partide au avut următorul număr de mandate:

Creștini-socialii	94
Social-democrații	84
Uniunea germană	76
Uniunea slavă	124
Clubul polon	71
Clubul rutean	25
Cluburile italienești	15
Românii bucovineni	5
Sioniștii	4
În afară de partide	12

Până Luni seara s'au înregistrat la ministerul de interne 2987 de candidați, cari reprezintă aproape 50 de programe politice.

Social-democrații au 347 candidați, creștini-socialii 239, partidele boeme 240, Polonii 270 și Germanii 164.

La Pola a candidat un oarecare Spadoni cu program republican.

Mai mare agitație domnește în capitală, unde pentru 33 mandate s'au prezentat 120 de candidați. Viena are 396.610 de alegători cari votează înaintea alor 380 de comisii.

Cei dintâi alegători cari s'au prezentat înaintea urnelor au fost aderenții partidului social-democrat, cari au votat îndată după orele 6 dimineața. Mai mare parte sunt muncitori, cari dela urnă au grăbit la muncă în fabricile și atelierile lor.

În ziua dintâi a alegerilor. Martii, numai în 241 de cercuri s'au sfârșit alegerile cu proclamarea unuia dintre candidați. În 241 de cercuri va trebui să se facă alegeri noi (balotaj), de oare-ce nici unul dintre candidați n'a întrunit majoritatea voturilor.

Rezultatul alegerilor de până acum e: Au fost aleși

Germani liberali	43
Creștini-sociali	61
Cehi	46
Sociali-democrați	43

La balotajii vor avea să lupte creștini-socialii pentru 18 mandate cu social-democrații; Cehii pentru 26 mandate cu social-democrații; Germanii liberali pentru 16 mandate cu creștini-socialii și pentru 37 mandate cu sociali-democrații.

Germanii liberali au câștigat până acum 8 și au pierdut 1 mandat câștigat de social-democrați; social-democrații au câștigat 1 mandat și au pierdut 7 mandate câștigate de Germanii liberali și 2 mandate câștigate de Cehi.

Alegerile din Bucovina.

Dintre cele 14 mandate ale Bucovinei s'au împlinit 13 în mod definitiv. Au fost aleși 6 Ruteni, 5 Români, 1 sionist (Straucher) și 1 agrarian german.

La Rădăuț va fi balotaj între creștin-socialul Hruschka și Lucian Brunner.

Un nou izvor de câștig.

Tara întreagă e stăpânită de o nemai pomenită scumpete de carne. Luni de zile, chemați și nechemăți, și-au frământat mintea să găsească adevăratele pricini ale scumpetei peste tot, și îndeosebi ale scumpetei de carne, cel mai trebuincios mijloc de nutriție.

Cu toate că aceste cercetări au deslușit multe din pricinile scumpetei, deocamdată nu ne-au dat nici un mijloc practic pentru scăderea scumpetei, ce azi nu e îndreptățită prin izvoarele date de câștig, căci urcarea câștigurilor, fie acele în formă de lefuri ori în formă de preț al muncii și al capitalului, n'a putut ținea pas cu scumpetea trebuințelor de trai.

A fost firesc dar, ca locul discuțiilor și frământărilor teoretice să încerce, să-l ia socotile practice, să-l ia oblicirile cu răsufu scurt din mână până la gură.

Tot așa de firesc a fost, că cele mai multe îngrijorări să se mărginească mai întâi la ieșirea mijloacelor de trai, între care locul și frunte îl are pâinea și carnea.

Dupăce pâinea o avem azi numai din bucate, mai ales grâu și cucuruz, și după-ce politica nenorocită economică ne închide grănițele, prin care am primi bucate mai ieftine — scumpetea pâinii nu o putem scădea ușor. Las' că și de altcum neamul nostru aproape întreg alcătuit din plugari, nu simțim prea mult scumpetea pâinei.

Pentru noi de mai mare însemnătate e scumpetea cărnii. Și asta din două pricini însemnate. O pricină este, că și noi mâncători de carne fiind, simțim scumpetea cărnii pe care o producem. De altă parte însă scumpetea cărnii, ori cât s'ar părea de ciudat nouă, îmbie un nou izvor de venit.

Iată cum: Gospodăriile românești, cum sânt aproape toate la sate, — sânt cele mai potrivite pentru producerea cărnii, pe care azi o putem vinde cu preț bun în orice cantitate.

Creșterea vitelor pentru carne, în număr cât de mare, de sigur că îmbie cel mai bun și mai mare izvor de venit. Și cine înțelege treburile de azi, va și năzui să înmulțească numărul vitelor, cât numai îi îngăduie moșia și puterea în bani.

Nu e dat însă fie-cărui plugar de-al nostru să poată face creșterea vitelor în o măsură mai mare: parte din lipsă de nutreț de pe moșia proprie, parte din lipsa de capital (bani).

În același timp însă nu numai carnea de vite mari, cornute, acopere trebuințele. Mai sânt o mulțime de soiuri de carne, ce pot fi produse cu izbândă, chiar cu capital și moșie foarte mică.

Nu ne oprim aici la carnea de porc ori de oaie, — căci și această producție cere un capital mai măriror!

Ne gândim însă la carnea de galițe (hoare) și de iepuri de casă, care poate fi produsă cu capital neînsemnat, dar cu venite foarte mari!

Se va răspunde poate, că doar la fiecare casă românească se găsește galițe, și mulți dintre ai noștri au făcut încercări și cu iepuri de casă, — dar din de-al de astea încă nu s'au văzut Român bogat!

Foarte adevărat, dar să ni-se îngăduie să spunem, că e tot atât de adevărat, că nime în lume nu produce și nu valorizează așa de rău ca noi, atât galițele cât și iepuri de casă!

Întreagă valorizarea (cercarea câștigului) galițelor noastre se face cam așa: Săteanul nostru are pe lângă casă 2—3 closce cu vre-o 40—50 pui. După-ce cresc puii, fie de găină, fie de găscă ori de rață, — femeia săteanului nostru de câte ori are lipsă de sare ori de bumbac sau de alte mici trebuințe, — prinde 2 ori 3 pui. Fuge cu ei la oraș ori îi vinde în sat, și cu cele 2 ori 3 coroane ce le prinde mește — astupă o lipsă. Peste două-trei săptămâni face același lucru și de altă-dată tot așa, până isprăvește cu cei câțiva pui, ce-i are. Și se înțelege, că în chipul asta n'ajunge la nici un izvor de câștig, care ar fi vrednic de luat în socotință.

Cu totul altcum însă lucrul dacă creșterea și valorizarea galițelor — se face cu rânduială. Un specialist, în creșterea galițelor, secretarul Reuniunii crescătorilor de galițe, dl I. Winkler, ne spune, că marii proprietari ar putea să-și facă pe moșile lor cele mai rodnice găinării, folosind pentru clocit și scos mașini, iar pentru creșterea galițelor folosindu-se de „creșterea în parte“. Dacă se poate da cucuruzul și grâul „în parte“ — de ce nu s'ar face asta și cu galițele? Dacă de pildă un mare moșier ar crește, zicem două mii de pui, în loc să se chinuie cu ei, i-ar împărți la 50 de săteni, la unul fiecare câte 40 pui, cu condiția, ca peste atâtea săptămâni să-i dea unul fiecare numai câte 20 pui, rămânând celorlalți pui crescătorului. Să dea prin urmare puii spre îngrijire „în parte“. Proprietarul s'ar alege cu o mie de pui, care azi socotiți cu câte 1 coroană, îi aduc o mie de coroane. Toată rânduiala asta l'a costat, cu ouă, cu closce, ori cu amortizarea mașinilor, cel mult 2—3 sute de coroane. Prin urmare în cel mult două luni proprietarul a câștigat curat 7 până la 8 sute coroane, fără nici o muncă.

oi însă n'avem mari proprietari, noi tre-
să ne gândim la alt mijloc de a răndui
sterea de galițe.

oi cu dragostea noastră de frate, cu dorul
a înainta, cu lipsurile noastre cam de-o
rivă, foarte ușor ne putem ajuta și la creș-
ta galițelor, prin tovarășii.

ici nu ne gândim la tovarășii cu statute
egistrate, cu discrețiuni greoaie, cu forma-
și cu cheltueli și mai grele. Pentru sco-
acesta ne sânt de ajuns tovarășii oca-
nale, vremelnice, (alkalmi szövetkezet), care
mai trebuie nici înștiințate cu cheltueli
tribunal, nici nu cer deosebite formalități.
zarea galițelor prăsite în curte asemenea
ncere nici „licență industrială“, nici alte for-
ități.

oi chibzuim lucrul așa: La sfatul unui ori
multor fruntași din comună, se întovără-
c 20, 30 ori mai mulți săteni de seamă, și
ătuesc tovarășia ocazională pentru creș-
ta galițelor ori și a iepurilor de casă.

ovărășia apoi, cu banii ce va trebui să
ia fiecare (5 ori 10 coroane), va cumpăra
clocse ori apoi mașini de scos puii. După ce
au fost scoși, tovarășia împarte puii scoși
la membrii mai harnici, — spunându-le că
să atâtea săptămâni să dea tovarășiei numai
atâtea din puii primiți.

ovărășia la rândul său, având un număr
de puji, poate să-i vândă ori în piața
ră apropiată ori în piețe mai depărtate, —
răprețuri bune!

ot așa și cu iepurii de casă.

chipul acesta scumpetea cărnii ar fi scă-
tă, sătenii noștri ar avea un nou izvor de
it, și, mai pe sus de toate, n'am îngădui
culația păcătoasă cu carnea. Nici o pe-
ă nu știm, care ne-ar putea opri să facem
st lucru, la vedere mic, dar care în urmă-
lui binefăcătoare ar fi un nou și un în-
mat izvor de venit!

ă cercăm!

„Tovărășia“.

Primejdia holerei.

Deodată cu căldurile din zilele tre-
ate, a răsărit din nou primejdia ho-
lei, care ne amenințase și pe noi
ara trecută.

La Graz, în Austria, s'a ivit un caz
holeră; la Triest deasemenea. În
neția, Italia, s'au ivit mai multe ca-
ulri. Acum de curând s'a ivit un caz
moarte și la Soborșin, comitatul
adului. O fată tină, Persida Van-
ac, a murit între niște împrejurări
ri par a lăsa bănuiala că e vorba
e aici de holeră. Mațele fetei au fost
mise la Budapesta, ca medicii să le
ceteze și să vadă dacă aieva e
rba de holeră sau de altă boală.

Ori-ce vor găsi medicii din Buda-
sta: holeră sau altă boală, trebuie să
m tuturor fraților noștri sfatul să fie
băgare de seamă și să-și apere sănă-
tea, care e cea mai mare comoară.
De două lucruri anume să fie, mai
es, socoteală: de curățenie și cum-
t în beutură. Curățenia e cea mai
nă pavază împotriva tuturor bolilor,
ri își găsesc cel mai rodnic cuib
olo unde e murdărie. Iar beutura
ă saș sdruncină trupul și-l slăbește
a, încât nu mai poate lupta împo-
va bolilor.

La Sibiu a apărut nu de mult o
rtică foarte bună „Cum să trăim?
vețe doctorești pentru trebuințele
nice“, scrisă de un tinăr doctor ro-
an, dl Dr. Aurel Dobrescu. În ace-
tă carte se vorbește despre mân-
re, beutură, locuință, îmbrăcăminte

și curățenia trupului *) și se dau po-
vețe și sfaturi cum să ne apărăm îm-
potriva bolilor.

Din cartea aceasta publicăm cele ce
se scriu despre *alcoholism* ca să vadă
toți ce rău ne aduce beutura fără saș.

«Trupul omului, care a apucat în ghiarele beu-
turii, și-a pierdut toată rânduiala și odihna. Rânza,
ficatul, inima, răunchii, vasele sângelui, creerii,
i-se înveninează, i-se pârjolesc.

Doctorul Pippingsköld, care era și el în tine-
rețe beutor, dar după ce a început a cerceta urmă-
rile spirtului, nici nu mai gusta beutura, a
zis, fiind vorba despre oamenii cari beau zilnic
beuturi spirtoase: «Cei mai mulți dintre ei, dacă
după moarte ar putea fi de față când le caută
doctorii ficatul, răunchii, inima, ar putea vedea
că și-au scurtat drăguța viață și s'ar grăbi să le
șoptească copiilor lor un sfat bun: să apuce pe
altă cale».

Cumcă beutura zilnică îți scurtează viața voi
arăta cu două dovezi:

După număratoarea ce au făcut-o anume pen-
tru treaba asta antistiile țărilor mai mari, s'a aflat,
că în vreme ce dintre oamenii de rând mor
între anii 45 și 55 o sută de inși, dintre cei cari
beau beuturi spirtoase mor în aceeaș vreme 160
de inși.

A doua dovadă:

Tovărășiile mari de asigurare, dacă vrei să te
faci părtaş la ele, pentruca, — plătind pe an o
sumă anumită de bani după moartea ta să
capete copiii tăi cu ce să poată trăi, — te întreabă
că beutor ești, ori nu beai de loc. Dacă ești
beutor (nu bețiv, că atunci nu te ia de loc), plă-
tești un zlot și nouăzeci, dacă nu beai de loc,
plătești numai un z'ot și cincizeci, pentrucă to-
vărășiile acestea au văzut din pățania unui lung
șir de ani că omul care bea zilnic de bună sea-
mă «moare cu zile».

Moartea înainte de vreme ne-o aduce beu-
tura, parte prin aceea că ne slăbește, parte fiindcă
ne face nerăbdători împotriva boalelor de tot
felul.

Doctorul Adams ne arată că pe timpul când
bântuia în 48 ciurma în Glasgow (Scoția), dintr'o
sută de oameni beutori muriau 90, iar dintr'o
sută de nebeutori numai 19, așa încât, zice doc-
torul Adams, că în vreme de ciurmă să se scrie
pe ușa cărciumelor: «aici se vinde ciurmă».

Și mai îngrozitoare ni-se vor înfățișa urmările
beuturilor spirtoase dacă le vom privi în viața
unei țări.

Beuturile spirtoase nu numai că înmulțesc
tagma sărăntocilor, umplu temnița, spitalurile, ca-
sele de nebuni, ci locuitorii țării cheltuiesc pe
beutură o sumă cu mult mai mare, decât pe
mâncare.

Asa în Statele-Unite din America, unde tre-
bue să fii tot cu banu în mână dacă vrei să nu mori
de foame, pe mâncare s'au cheltuit într'un an
numai 302 milioane, iar pe beuturi 963!!

Vrajba în familie.

S'a zis de mult și astăzi se zice încă și
poate să fie așa, că adevărata frăție nu e în-
tre frați, ci între prieteni.

Se poate să fie așa, pentrucă în multe fa-
milii între frați, în loc de prietenie, domnește
vrajba.

Am auzit zicându-se că ura dintre rude,
dintre frați mai ales, e ură de moarte, ură fără
de leac, pentrucă își are rădăcini în trecut, în
fundul vremurilor, la moartea lui Abel. Ura
aceasta ar fi deci un păcat vechiu ca și păca-
tul strămoșesc.

Adevărul însă cred că este aiurea.

Aceasta este o explicație ca toate explica-
țiile și nimic pe lumea asta nu e mai ușor de
găsit decât explicații.

Imi aduc aminte de o anecdotă.

Un împărat dă poruncă unui rabin mare să
vină la dânsul să-i explice niște semne.

*) Cartea costă 20 (bani plus 5 bani porto) și se
găsește de vânzare și la librăria «Tribunei».

Rabinul nu știe ce să facă, doar nu s'o
duce.

Un ovrei sărac, un servitor, își ia sarcina
și se duce în locul rabinului, îmbrăcat în hai-
nele lui.

Împăratul îi arată semnele.

Împăratul îi întinde un deget.

Ovreul îi întinde și el două degete.

Împăratul învârtește mâna dela dreapta la
stânga.

Ovreiul îi răspunde învârtind dela stânga la
dreapta.

Împăratul apoi ia o mână de grăunțe și le
aruncă pe jos prin casă.

Ovreiul se duce și adună grăunțele și le pune
în sân.

După asta ce face împăratul?

Îi dă daruri, îi mulțumește și spune către
sfetnicii lui că ovreiul i-a ghicit toate semnele
și anume, zice împăratul:

— Când i-am întins un deget, i-am zis că
unul e Dumnezeu și unul e Mahomet. El
mi-a întins două degete și mi-a răspuns că
prooroci sunt doi: Mahomet și Moise.

I-am făcut semn că pământul se învârtește
dela apus la răsărit. El mi-a răspuns că soa-
rele merge dela răsărit la apus.

I-am aruncat o mână de grăunțe ca să-i
arăt că evreii sunt împrăștiți pe toată fața
pământului. El s'a apucat de a aduna toate
grăunțele ca să-mi răspundă că Dumnezeu cu
bunătatea și puterea lui o să-i adune odată
iarăși pe toți la un loc.

Dar ovreiul?

Ovreiul povestește rabinului:

— Împăratul ca să mă sperie, să mă zăpă-
cească, mi-a întins un deget și mi-a arătat că
o să-mi scoată un ochiu. Eu i-am răspuns
atunci, că dacă-i vorba așa pe samavolnicie,
apoi eu pot să-i scot amândoi ochii, și i-am
întins două degete.

Împăratul învârtește apoi așa cu mâna, adecă îmi
arată că poate să mă ia de perciuni și să-mi
facă o moară... Eu îi arăt atunci că dacă-i
vorba, pot și eu să-l iau de barbă să-i fac o
moară și mai zdravănă.

Împăratul apoi ca să-mi arăte că-i bogat și
are grăunțe multe, ia o mână de grăunțe și
împrăștie pe jos. Eu atunci m'am dus și am
strâns frumos grăunțele ca să vadă că și eu
am acasă o găină.

Astfel de explicații s'au dat de o parte și de
alta. Fiecare a explicat cum i-a plăcut, cum
i-a venit la socoteală și fiecare a rămas mul-
țumit cu explicația.

Cu toate aceste vrajba dintre rude nu se
explică așa.

Pricina ei nu este la Adam. Pricina este
chiar acolo unde e cearta.

Pricina e în obiceiul pe care îl au oamenii
să creadă că sunt dator să fie politicoși, să se
poarte numai cu străinii; iar cu rudele să fie
mojici, grobiani și chiar sălbatici.

— Las' că nu se supără că mi-e rudă, ori
mi-e frate!

Nu se supără azi, nu se supără odată, dar
mai pe urmă cine știe cum vine lucrul și te
pomenești că se supără.

Și după ce s'a supărat, apoi nici nu cauți
să-l împaci; nu, că să lese el, să vină el, să
înceapă el!...

Asta e explicația adevărată. Cine zice că nu
e așa?

Cred că cu rudele ar trebui să te porți mult
mai bine și mai politicoș decât cu străinii,
căci rudelor le datorești mai mult.

«Albina».

Din străinătate.

Revoluția din Albania. Un redactor al ziarului „Seara“ a avut o convorbire cu Seffa-Bey, ministrul Turciei la București, care i-a făcut următoarele declarații cu privire la revoluția din Albania.

Origina acestor revolte se poate rezuma în puține cuvinte.

Pe timpul regimului vechi, în Albania, cum de altfel și aiurea prin unele părți ale Imperiului, existau un fel de notabili ai satelor sau orașelor, — de ce se ocolim termenul, niște bandiți în toată accepția cuvântului. Acești indivizi se prezintau lui X. sau Y. bogătaș din acel oraș, îi propuneau să se însărcinează să-i asigure viața și averea în schimbul unui bir, variind după starea cetățeanului. Așa dar cetățenii unui oraș plăteau printr'un fel de obicei, un impozit anual acestor indivizi cari se însărcinau cu paza și menținerea ordinii în oraș.

Dar în majoritatea cazurilor, acești indivizi în loc de a se menține la strictul serviciului lor, provocau pe cei mai bogați, terorizând prin oameni din propria lor bandă spre a le storce sume mai mari de bani.

Noul regim, la venirea lui la cârma statului, a găsit în Albania mai ales această stare de lucruri. Dacă ar mai fi menținut-o ar fi însemnat că tolerează o stare anarhică, dăunătoare unui stat cărui voia să-i dea o organizație modernă.

Guvernul nou, în dorința de a introduce ordinea în stat, a curmat scurt cu această stare de lucruri, — stabilind o severă pază militară în toate orașele Albaniei și un sistem de impozite pentru toți locuitorii.

Negreșit că energica măsură a guvernului n'a convenit acestor indivizi și acoliților lor, cari s'au văzut deadreptul deposedați de un bun pe care-l credeau că se va perpetua la infinit, și au început mai întâi a instiga populațiunea, îndemnând-o la revoltă. Atunci au început să răspândească în popor știri false, — cum de pildă că guvernul voeste să pună un impozit pe bărbile oamenilor, sau că guvernul a pus o taxă de 10 bani pe fiecare ou dela o găină. În sfârșit tot felul de invențiuni ridicole în fond, dar care au prins pentru un moment în masa populațiunii naive din Albania.

Astăzi acești indivizi și-au schimbat tactica. Ei voiesc să prezinte revolta lor ca o luptă sfântă, însuflețită de un ideal patriotic.

Dar să vedem care este programul lor: Cer ca în Albania să se vorbească limba maternă, ca și când nu s'ar ști de întreaga Europă, că nu numai în tot imperiul, dar chiar și la Constantinopol fiecare națiune învață, citește și vorbește în limba maternă. Ceva mai mult, în Albania ca și la Constantinopol apar gazete tipărite cu caractere latine și scrise în graiul națiunii și prin care uneori se atacă cu vehemență guvernul. Există chiar un club albanez la Constantinopol din care fac parte personaje însemnate, — oameni politici, literați, juriști — cum de altfel fiecare națiune își are clubul ei aparte.

Cu toate acestea, ei țin morțiș să se conducă după vechile lor obiceiuri, medievale. Este aproape de necrezut că în mijlocul Europei să mai trăiască un trib cu obiceiuri barbare. La răsculații de azi este obiceiul că dacă vre-unul a fost prins furând, să i-se dea foc casei lui, lăsându-l astfel pe drumuri, cu soție și copii. Mă întreb dacă astăzi se mai pot vedea astfel de obiceiuri în Africa.

Țiu să vă arăt că toate dorințele exprimate de așa zisul comitet albanez, sunt pretexte ca să motiveze în fața lumii anarhica lor mișcare. Prima dovadă este că M. S. Sultanul, după știrile ce am, va fi întâmpinat la Cosova de aproape 150 mii Albanezi, care în nenumărate rânduri au cerut Sultanului să viziteze Albania. O altă dovadă. O bună parte din trupele cari combat astăzi în Albania sunt formate din rezerviști albanezi. În mai puțin de 24 de ore, rezerviștii albanezi din localitatea Durazzo au alergat să se înroleze sub drapel, spre a liniști pe răsculați.

Toate acestea sunt fapte cari dovedesc cât de exagerate sunt știrile că revolta s'ar fi ge-

neralizat în întreaga Albania. Adevărul este că numai în nordul Albaniei mai există câteva mii de Albanezi catolici cari întrețin răscoala. Restul Albaniei vă asigur că este pe deplin liniștit și locuitorii își văd de ocupațiunile lor. Fiindcă n'au motiv. Școlile sunt deschise și în ele se învață în limba maternă. Albanezul ca și otomanul poate parveni la situațiunile cele mai înalte din Imperiu. Printre cei mai însemnați oameni ai Imperiului, trebuie să vă spun că cei mai mulți au fost Albanezi.

În ce privește operațiunile militare cari sunt conduse cu atâta măiestrie de comandantul Șevchet Torgut-Pașa și cari din primul moment nu s'a gândit decât să cruțe vărsările de sânge, acordând toate măsurile posibile, pentruca revolta să poată eși din starea lor de rătăcire, nu cred că i-s'ar putea obiecta ceva.

Dar afară de toate aceste considerațiuni, — ținu să încheie Ex. Sa, — pentru un stat cu regim constituțional cum este în Turcia astăzi, unde năzuințele și doleanțele poporului se pot exprima în plin parlament de cătră aleșii săi, revoltele nu sunt decât adevărate rătăcirii cari dacă prind pentru un moment se compromit imediat ce poporul vede că a fost înșelat.

Pierdem o comoară.

Nu-i de mirare, frați săteni, că, pe dată ce ni-se duce portul nostru cel curat românesc, din pricina putregaiurilor nemțești, care ni scot banii cu darabana din țară și care ni împeștrăzesc satele, mai cu seamă la zile de serbătoare, apoi, odată cu aceasta, mai pierdem și un alt avut al nostru, o altă comoară, cea mai curată, mai gingașă și mai înălțătoare de suflet: pierdem cântecele poporului. Ele sânt comoara neamului nostru, și le pierdem. Ele sânt oglinda curată a trecutului nostru, în care se oglindesc părinții noștri, — așa cum au fost ei, — și noi lăsăm să o acopere praful și s'o tăvălească muștele! Ele sânt cămara care ascunde durerile strămoșilor din timpurile vitrege și bucuria lor din zilele senine, și lăsăm s'o acopere muschiul și mucegaiul! Ele sânt izvorul în care au curs lacrimi curate ca roua dimineții din ochii celor ce ni-au dat viața, și'n care s'a păstrat dulcea noastră limbă ca un «fagure de miere», și murmurul lui pe noi nu ne atrage... Nici nu s'au mai pomenit cântecele la vre-un popor așa de frumoase ca doinele noastre. Ele sânt neîntrecute. O doină, cântată cu adevărat, nu poate să nu oprească pe călător din mers:

«Doină, doină, viers cu foc,
Când răsuni, eu stau în loc».

Până și pe tovarășul de muncă al Românului l'a mișcat doina:

«Boii mei când aud doina,
Ară țelina și moina».

Azi rar vei găsi un flăcău, în vre-un sat, care să știe a-ți cânta cu adevărat o doină. Nu le mai cântă. Dar veți zice: «Ce-i tot dai dta cu doina? Doinele sânt cântece de jale, și noi, dacă sântem veseli, de ce să ne întristăm cu ele?» Bine, dar de ce oare atâta veselie? Ni sug Jidanii vraga, ni primejduiesc religia și Statul, bogăția țerii e în mâna lor, meseriile și negoțul deasemenea; n'au putut trimite în Sfatul țerii nici măcar un bărbat care să le poată cânta celor «mari» jalnica doină a vieții voastre! Nu! N'a trecut încă, fraților timpul doinelor, încât să le uităm.

Dar cealalte cântece? Și acelea se uită. Nu-ți mai cântă fetele ori flăcăii sara prin sat: «Foaie verde maghiran», «Foaie verde fir de nalbă», ori «Frunză verde matostat», ci: «O tainică durere», «Colo'n grădiniță», «Decât o viață lungă și un trai nesuferit». — Din frunză nu mai îngână flăcăul: «Auzi mamă câinii bat», ci, de multe ori, o țirlițură de «șvalț» ce i-a rămas în urechi dela lăutari. Te'nfiori, și-se face inima pungă de durere și și-se pun numai noduri în gât, când vezi aceste lucruri cu ochii și le auzi cu urechile. A ni uita cântecele noastre din popor, care au adus prin farmecul lor până și lauda străinilor, e lucru mare! Cântecele de prin mahalele țărgurilor pătrund acum și la sate. Par'că ni-i un făcut! Tot ce-i al nostru nu ne place. Dar, pentru Dumne-

zeu, fraților, mai frumoase cântece decât ale noastre nu sunt! Iubiți-le și să vă placă a le cânta, căci în ele stă ascuns sufletul și simțirea își românești!

Părinților, învățați-vă copiii cu cântecele ca știți din bătrâni; nu le luați cu dvoastră. Fidele cântecele streine. Sădiți-le în inimi dragi pentru tot ce-i românesc. Iubiți-le înșivă și mănăiți-le că, uitând cântecele, al căror făuritor poporul nostru întreg, pierdem cu adevărat o comoară mai scumpă comoară!

N. V. Hîntes

Știrile zilei.

— **Vizitație canonică.** P. S. episcopul Aradului e de Vineri în vizitație canonică pe valea Crișului, fiind prietenos pretutindeni cu mari manifestații din partea poporului. Sâmbătă a sosit biserica din Guravăii, Duminică ziua primă de Rusalii, a servit utre în Tisa, liturgia în Hălmăgiu, iar duminică amiază a predicat în Hălmăgel. În ziua a doua de Rusalii a plecat cu tren special la Brad, fiind întâmpinat de credincioși în frunte cu preoții la Gârbi, Orciu, Birtin, Baia de Criș, Tebea, Sălcioara, iar în Vasa a ținut și utre în biserică. În Brad a fost întâmpinat la gară de corpul profesoral și studențesc, și a avut o vorbă cu directorul Albu, care a sădit de binevenire pe înaltul oaspeților oraș, înaintea gimnaziului, l-a întâmpinat preotul Rimbaș cu toate autoritățile civile și un public imens. După serviciul divin a vizitat gimnaziul și urmat banchetul la care au participat peste o sută de oaspeți. Dela Brad trece peste deal în Biharia până la Vașcău, de unde se va înapoia pe la Oradea-mare.

— **Prigonirea unor învățători români.** vătătoarea românească din tractul Beiuș și-a ținut acum un an adunarea generală în calitate cu același nume și din prilejul aceluia au aranjat și o petrecere dansantă la care luat parte toți câți veniseră la adunare. În cursul petrecerii cineva din publicul asistent comandat țiganilor un «sărdăș» și s'a puse pe seze de mama focului. Restul publicului scandalizat și a început să huidue parăsa sala. O fițuică parazită din Beiuș s'a pus pe doua zi pe lucru și instigând în toate părți a asmuțat răsbunarea autorităților asupra țiganilor trădători, cărora după legile țării s'li-se da voie să-și arate nici resentimentul de un act al unor demenți cari bruschează țigănilor simț de români.

Pe urma acestor instigații meschine învățătorii Cornel Andru și Gavril Mihuța au fost trași în cercetare disciplinară și probabil să fi amovați din slujbă. De-asemenea au fost judecații și absolvenții de teologie Teodor Borha și Pavel Voștinariu.

— **O comunitate bisericească românească demnă de toată lauda** În frumoasa comunitate din Sălaj Vârșolț, abia sunt 50 de familii mână. Starea lor materială încă nu este între celea dintâi. Pe lângă toate acestea, biserica comunitate bisericească românească din Sălaj Vârșolț și-a susținut în trecut școala confesională cu învățător calificat și și-o țină fără șovăire și acum în ciuda tuturor greutăților, cu cari se luptă și cari i-se pusează. Până acum numai din partea „Silvaniei” fondul „Nichita” a fost împărțită de foarte modeste ajutoare; greul și grosul școlii le-au suportat bravii și rezoluții ei membri. Această mână de oameni arată, că poate voința tare și resolută și dă exemplu la o mulțime de comune mai mari decât Pâlna cum se pot susține școalele noastre confesionale, pe lângă toate greutățile de azi. Sufletul acestei mici comunități bisericești gr.-cat. române este un simplu econom, și

numele Georgiu Macaveiu, de oarece nici preot n'au și n'au avut în loc, fiindcă sunt filia ecle-siei de Recea.

Acești bravi oameni merită nu numai lauda a toată lumea pentru hărnicia lor dovedită, deja zeci de ani, întru a-și susține unica lor instituțiune culturală, școala confesională română, ci și ajutorul fiecărui om de bine și cu putere materială, precum și a instituțiilor noastre culturale. „Gaz. de Dum”.

— **Mulțumită publică.** În numele parohienilor mei pe această cale mulțămesc din tot sufletul institutului de credit și economii „Lipovana” din Lipova pentru frumoasa sumă de 50 coroane, ce a binevoit a o dărui sfintei noastre biserici române ort. din Buzad. Buzad, la 31 Mai (13 Iunie) 1911. *Vasile Spân, preot.*

— **Accidentul aviatorului Brumărescu.** Din București ni-se scrie că aviatorul român Brumărescu a căzut Vineri cu aeroplanul său. Iată amănuntele:

Brumărescu, venit de la Paris de unde și-a cumpărat motorul și unde a făcut studii desăvirșite de pilotaj, — a sosit de câteva vreme în Capitală. Cu o răbdare nemărginită neobositul inventator a început să facă cu aparatul propriu primele încercări de zbor.

Munca lui este nespuse de anevoiasă, aparatul său de zburat bazându-se pe alte principii de cât cele ale sistemelor cunoscute.

Brumărescu însă se străduiește și a reușit în bună parte să învingă dificultățile și experiențele pe cari le face aproape zilnic, mai ales în timpul din urmă, îl pun în măsură ca în foarte puțin timp de aici înainte să-și stăpânească cu multă îndemânare aparatul.

Brumărescu făcuse încă 4 încercări de zbor pe întinsul platou al taberei de la Cotroceni. El însă nu avuse curajul să se ridice dela pământ, căutând din primele mișcări să câștige siguranța direcțiunii aparatului și a centrului său de gravitate sau a „punctului” cum se spune în termenul tehnic.

Vineri seara intrepidul aviator a dat însă drumul motorului, cu ferma hotărîre să facă un zbor, orice s'ar întâmpla.

Și... a pornit. Aeroplanul a mers o bună bucată pe pământ până când, sub presiunea aerului asupra aripelor, a început să se ridice încet, dar sigur, — până la o înălțime de aproape 10 metri.

Reușise Brumărescu cu multă îndemânare să păstreze echilibrul aeroplanului, și a mers o bună bucată, — aproape 80 de metri la o înălțime aproape constantă de 8 metri deasupra platoului.

Virajul însă, — nu a putut să-l sfârșească tot cu atâta succes.

Voind să vireze spre dreapta, aviatorul s'a lăsat în voia aeroplanului care se aplecase pe partea stângă, și la mișcarea lui bruscă în scop ca aparatul să revie în poziția normală, nu a băgat de seamă că se apropia cu viteză de niște salcâmi presărați în apropierea cupolelor.

Aeroplanul a intrat cu helicea într'un pom, fără ca d. Brumărescu să mai fi putut evita lovitură. Pilotul a căzut apoi la pământ, căpătând o rană la piciorul stâng.

Cum lesne se înțelege, numeroși soldați au alergat în grabă la fața locului, — au ridicat pe d. Brumărescu, și l'au așezat cu grije pe un pat improvizat până la găsirea ambulantei societății de Salvare, care fusese anunțată dela un telefon al reg. 4 Ilfov nr. 21.

Internul de gardă al Salvărei, dând îngrijiri noului Brumărescu, a declarat că e posibil ca osul piciorului să aibă o ușoară fractură, dar ea este fără mare gravitate, ca și o altă rană pe care a căpătat-o aviatorul dintr'o cracă dela salcâmul de care se lovisse cu aeroplanul.

Cu aceeași ambulanță d. Brumărescu a fost dus la domiciliul său din strada Plevnei. Pe drum dsa a declarat că nu are dureri atât de mari.

— **Pregătirile pentru încoronarea din Anglia.** Vineri s'au început în Londra probele sărbătorilor, în cadrul cărora se va ținea încoronarea regelui Gheorghe. Probele aceste zilnice se vor termina cu două probe generale, la cari va participa și perechea regală. Eri au probat urcarea în trăsură, precum și scoborârea. La trăsură au fost înhâmați caii, cari vor fi și la încoronare. În locul trăsurilor regale au fost însă trăsură simple. Proba s'a ținut în zori, dar, cu toate acestea, s'a adunat un public enorm pe străzi, să privească cortejul, așa că circulația devenea aproape imposibilă. Tot eri delegația Mary-i-lor engleze a predat reginei Mary drept dar un cec în valoare de 250,000 cor. Suma aceasta regina o va da pentru scopuri de binefacere.

— **Mare cutremur de pământ în Mexico.** Miercuri dimineața, orele 4, un puternic cutremur de pământ s'a simțit în orașul Mexico. Cutremurul a durat cam șase minute și-a avut un număr de 200 de victime. Toți cam atâția au rămas răniți.

În timpul duratei cutremurului s'a produs mare spaimă în oraș, înpopulat de mulți străini, cari veniseră să participe la intrarea triumfală a șefului revoluționarilor, a lui Madero. Luminile electrice s'au stins cu toate, înmormântând orașul în întunec.

Guri adânci se vedeau desfăcute pe străzi, așteptând parcă noi victime. Edificii multe s'au prăbușit, între ele și vestita catedrală San-Dominguez. Mai multe victime a cauzat cutremurul în o cazarmă de artilerie, unde și au pierdut viața 70 de soldați. Apoi într'un pension de fete, a cărui edificiu, prăbușindu-se, a îngropat între ruine peste 40 de fete. Lucrările de salvare s'au început îndată după catastrofă. Paguba este mare.

Cu toate acestea primirea lui Madero s'a făcut cu mare însuflețire. Madero a intrat în oraș pe la orele 12. Poporul l-a aclamat frenetic.

— **Mulțumită publică.** În numele credincioșilor bisericii gr. or. române din Vâlcele exprim și pe această cale cea mai vie mulțumită și recunoștință marelui binefăcător Prea O. D. Vasile de Stroescu pentru frumosul dar de 200 cor. ce a avut bunăvoința a-l da în scopul reparării bisericii noastre.

Vâlcele (Előpatak) în 26/8 Mai 1911.

Dumitru Soiu, paroch.

— **Coloniile jidovești din Palestina.** În parlamentul turcesc, deputații Ierusalimului și Damascului au adresat câte o interpelare guvernului în chestiunea coloniilor jidovești din Palestina. Numiții deputați au arătat cum se sporesc mereu jidovii în Palestina, au constatat că numărul lor se ridică la 86.000, au arătat că alianța israelită din Paris susține o școală comercială în Jaffa de unde se face propagandă jidovească, că Ovreeii coloniști nu se supun legilor otomane, ci din potrivă își au tribunalele lor, cari judecă în toate chestiile penale și de ordin administrativ, că în sfârșit acele colonii jidovești formează un adevărat stat independent în cadrele împărăției turcești. Tot acești deputați au recunoscut însușirile comerciale ale Jidanilor cari după afirmațiile lor au o frumoasă înflorire economică. Ei au în părțile acele cele mai bune podgorii, cari le aduc venite de milioane și tot ei susțin cel mai mare comerț de poame.

Gazetele jidovești spun că deși sunt adevărate toate spusele astea, dar coloniștii ovrei, cari ar fi emigrat în Palestina din Rusia și România, sunt cei mai loiali supuși ai sultanului.

— **Ruinele Potaissei.** Făcându-se cu ocazia zidirii unui drum de fier între Turda și Sând mai multe săpături, s'au descoperit străzi întregi cari făceau parte din vechea cetate romană Potaisa. Străzile sunt late de 11 metri și sunt podite cu piatră de var. S'a dat și de urma unei cărări, lată de 1.20. Pe ici pe colo s'a păstrat și fundamentul caselor romane. Fiindcă trebuie să treacă pe acolo ca-

lea ferată se înțelege, aceste rămășițe ale strămoșilor noștri vor fi păstrate numai în fotografie.

— **Un omor în Timișoara.** În centrul Timișoarei e un munte de pietate, proprietatea alor trei ovrei, frații Lövinger. Sâmbătă la amiază cel mai bătrân dintre ei a fost oprit în stradă de un străin care i-s'a prezentat drept agent de poliție și l'a rugat să se întoarcă în oficiu, căci niște spărgători au pătruns înăuntru și o să-l jefuiască. Bietul jupân s'a întors în buna credință, și a intrat în oficiu, dar când era înăuntru, s'au mai repezit doi pungași cari pânneau în colțul străzii și închizând obloanele l'au omorît, zdrobindu-i capul cu o despicătură de lemn. După ce l'au omorît, au furat din casă 1600 coroane în numerar și juvaere amanetate în valoare de vre-o 50 mii coroane. Jaful a fost ascuns într'o cutie de vioară cu care au plecat apoi ca niște potârnică. Cutia aceasta i-a dat de gol căci un trecător i-a văzut și a pus poliția pe urmele lor. Ucigașul, în persoana unui chelner ticăloșit cu numele St. Balázs, pedepsit în mai multe rânduri pentru spargere, a fost prins împreună cu complicitii, pe aproape de Chi-chinda, și Luni seară l'au transportat la Timișoara.

— **Un ponos îndreptățit.** Un caz foarte frumos a avut loc zilele acestea în Rusia, care ar putea înrâuri în măsura convenită și mentalitatea înfierbântată a compatrioților noștri unguri, cu toată ura ce poartă Rușilor acești descendenți ai strașnicilor autori ai proclamației antirusești din 78. S'a întâmplat anume că raportorul sfântului Sinod s'a adresat guvernului cu plânsoarea, că ovreimea s'a pus cu duimă să iee nume creștinești, cu vândita tendință de a câștiga aparențele în favorul lor, contraventând astfel legea și autoritățile. La acest ponos ministrul rusesc de interne a dat ordin sever pentru urmărirea și curmarea acestor fel de abuzuri, oprind în aceeași vreme folosirea numelor creștinești din partea ovreimii și desemnând pedepse grave pentru cazurile de contravenție.

Zicem că aceasta măsură ar putea servi o frumoasă pildă de imitat și guvernului unguresc, care pentru un mizerabil timbru de o coroană dă voie ovreilor să-și schimbe numele cum le place, așa că azi nu mai e un singur nume nemeșesc sau al vre-unui bărbat marcant din Ungaria neprofanat, ba chiar numele eroilor servește drept plastron al manoperelor negustorești ale hoardei cu nasurile covoaite.

— **Noui accidente de aviațiune.** Din Berlin se anunță: Pe câmpul de aviațiune de lângă Johanisthal s'a petrecut Vineri o groasă nenorocire. Aviatorul Schendel care a stabilit un nou record de înălțime, urcându-se până la 2010 m. a făcut o ascenziune cu un pasager cu numele Voss și a căzut dela o înălțime de 2000 m. rămânând mort împreună cu pasagerul.

După primul circuit aparatul s'a ridicat la 30 m. iar la al doilea circuit la 500 m.

În acel moment a izbucnit un vânt puternic și s'a observat că aparatul era în mare pericol.

Aparatul a scăpat din curentul vântului și peste puțin timp s'a ridicat la o înălțime de 1000 m. până a dispărut dinaintea publicului.

Peste puțin timp aeroplanul plutea în nori la o înălțime de 1600—1700 m. și apoi a dispărut cu desăvârșire. Peste 3 minute a apărut din nou.

Publicul a fost îngrozit de spectacolul la care a asistat.

Câteva secunde aparatul sta nemișcat în aer, apoi s'a plecat înainte și s'a lăsat în jos cu o viteză vertiginoasă până la o înălțime de 1000 m.

Aci aeroplanul a luat o direcție orizontală și s'a mai coborît încă cu vre-o 300 m. apoi peste câteva secunde s'a îndreptat din nou.

Deodată aeroplanul s'a răsturnat și a căzut la pământ prefăcându-se în ruine. Cei doi aviatori au fost scoși morți de sub sfărâmaturi.

— **Se rentează,** ca să se trimită haine spre curățire la spălătoria mecanică **Béla Haltenberg (Cașovia)** deoarece se curăță și vâpșesc la perfecție. Gulere și manșete se spală alb ca zăpada și cu lăcu de oglindă. Lucrare repede, serviciu prompt. Anul înființării 1810. Hotelele, restaurantele și institutetele au reducere.

Poezii din popor.

De când sânt și cât trăiesc,
Mulle-am tras, multe pășesc,
Nimărui nu mă jelesc;
Numai codrului de vânt,
Pî 'n m'or duce la mormânt...
Lumea asta-i făr' de minte,
Când îi spui, te prinde-a ride;
Lumea asta-i foarte rea,
Să te poată, te-ar mânca.

Supărat e omul, Doamne,
Când se culcă și nu doarme.
Da-i mai supărat atunci,
Când își dă boii pe junci
Și fetele după slujii;
Își dă boii pe mânzați,
Fetele după hargafi;
Și-și dă boii pe viței,
Fetele după mișei.

Pe drumul care merg eu,
Nu-i fântână nici pârâu,
Să-mi ating' amarul meu.
Scârba dela inimioară
Nu poate s'o sting'o țară:
Numai puica într'o sară.

Auzite în com. Straja (Din Bucov.), de Ar. Tomiac.

Frunză verde busuioc
Plângeți ochi fără noroc,
Inmuitați-vă de dor,
Desfundând un viu izvor,
Flori uscate genelor.
Ochi de mult amar cerniți
Plângeți și vă răcoriți,
Scurgeți a'nșelării val
Să priviți limpezi la mal
Frunză verde de podbeal
Și uitați de-a fost noros
Cerule vostru luminos.
Implețiți cu'n fir de păr
Frunzele de calapăr
Și-al vieții adevăr.

Auzită de Ioan Tarcea,
(Valsum, Germania).

Of, mândră, de dorul tău
Se uscă sufletul meu.
Când prind ceva lucru'n mână
Eu mă prind pe la inimă.
Nici nu lucru, nici nu las
Ci tot mie-mi fac necaz.
Of, mândruță, n'am hodină
Nici un cias sara la cină,
Ci mă sbat neîncetat
Ca peștele pe uscat.
Când la tine m'am uitat
Ochii tăi m'au săgetat.
Mândruță, când te privesc
Eu atunci nu mă stăresc
Ci ca focul mă topesc.
Când mă uit la tine'n față
Eu mă umplu de dulceață.

Auzită de Teodor Șuteu,
(Cinteu).

Cântă cucul pe câmpie,
Doamne, rău mi-a cântat mie,
Că din mândre ce-avui tri
Nice una nu-i aci.
"Cucule, pica-ți-ar limba
Căci cântași, mă lăsa mândra".
Cucul fu'n apropiere
Și-auzi vorbele mele.
Cucu minten sburân sus.
"Voinice ce mi-ai tot spus?"
Cântă cucul, dar și zice:
"N'avea frică, măi voinice,
Coiu sbura în depărtări
Voii sbura în alte țări
Și acolo m'oi ruga
De măicuța Precesta,
Că ești voinicel frumos
Și la minte luminos.
A cer cât voiu asbura
Eu de mândra ta voiu da.
Voii sbura în depărtări

Voiu trece și mări și țări
Și nu mă voiu alina
Până nu te-oiu mângăia".

Auzită de Iosif Sfășie,
(Pilul-mare).

ECONOMIE.

Pentru tovărășii. Asociațiunea pentru cultura și literatura poporului român, primind dela marele Vasile Stroiescu un dar de 50 mii pentru sprijinirea mișcării cooperative, — a însărcinat pe redactorul »Tovărășiei« dl Vasile C. Osvadă să meargă în diferitele părți ale țării și apoi în România și Bucovina, ca să studieze la fața locului felurile tovarășii, și apoi întors acasă, să facă raport amănunțit și să prezinte un plan de lucrare cooperativă (prin tovarășii.)

Dl V. C. Osvadă va face această călătorie de studiu în jumătatea a doua a lunii Iulie și întâia lui August.

Tovărășii și bănci românești nouă: În Reșinar, lângă Sibiu, s'a înființat institutul de credit și economii, ca societate pe acții, cu un capital de 30 mii cor. și cu numirea „Andreiana.”

În Șura-mare s'a înființat o tovarășie de credit.

În Șag (Felsöszék) s'a înființat o tovarășie de credit.

În Reșița s'a înființat un institut de credit și economii, ca societate pe acții cu un capital de 150 mii cor. și cu numirea „Berzava”.

În Reghinul-săsesc s'a înființat banca populară, ca societate pe acții cu un capital de 100 mii cor. și cu numirea „Cerbul”.

Scumpirea tabacului și a țigărilor. Cu începere dela 1 Iulie 1911 atât tabacul cât și țigările se vor scumpi simțitor. Numai cavendishul (burnot, băgăul) nu va fi mai scump.

Urcarea de preț la tabacul pentru pipă se face așa că deși pachetele vor fi mai mici, prețul va rămânea tot acelaș. Tabacul de specialitate și pentru țigări va fi mult mai scump — cu deosebire felurile de tabac aduse din alte țeri.

Țigaretile se vor vinde cu prețurile următoare:

	a fost cu:	va fi cu:
Drama	1 fil.	2 fil.
Magyar	1 >	2 >
Hölg	3 >	4 >
Herțegovina	3 >	4 >
Memphis	4 >	5 >
Princessas	4 >	5 >
Sultan	4 >	5 >
Sambul	5 >	6 >

Țigările de foi se vor vinde bucata de țigară lungă (hosszu) care a fost cu 3 fileri, va fi cu 5 fil., țigară scurtă (rövid) care a fost cu 5 fil. va fi cu 6 fileri.

	a fost cu:	va fi cu:
Portorico	7 fil.	8 fil.
Virginia	10 >	12 >
Cuba	10 >	11 >
Trabuco	16 >	18 >
Britanica	14 >	16 >
Regalita-Media	16 >	18 >

Știind că statul încassează dela fumători an de an zeci de milioane cor., această urcare de preț, la întâia vedere neînsemnată — va scoate din pungile fumătorilor multe milioane, care în cea mai mare parte vor fi cheltuite tot atât de nebleznic, cum de fără rost sunt date.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 16 Iunie n. 1911.

Prețurile cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu de Tisa	— — — —	K. 25.45 - 26.40
> din com. Fejér	— — — —	> 25.25 - 25.90
> din com. Pesta	— — — —	> 25.30 - 26.30
> din Bănat	— — — —	> 24.40 - 26.05
> Dunărean	— — — —	> 24.70 - 26.15
> de Zimoni (sîrbesc)	— — — —	> — — — —
Cucuruz	— — — —	> 13.80 - 13.90
Secară	— — — —	> 18.10 - 18.50
Ovăs	— — — —	> 18.60 - 19.40

Prețul bucatelor pe termin.

Prețurile sînt a se socoti după 50 klg.

Grâu pe Aprilie 1912	— — — —	11 K. 93
Grâu pe Maiu 1911	— — — —	— — — —
Grâu pe Octomvre 1911	— — — —	11 < 66
Secară pe Octomvrie 1911	— — — —	8 < 32
Cucuruz pe Iulie 1911	— — — —	< 92
Ovăs pe Octomvrie 1911	— — — —	8 < 24

Târguri de țară.

Dela 18—30 Iunie, (calendarul nou).

18. Bichiș, Chichinda-mare, Cianadul (sîrbesc și nemțesc).
19. Baia-mare, Cincul-mare, Tîrgul-Murășului, Odorheiu.
20. Ferihaza.
21. Baia-de-Criș.
22. Cehul-Silvaniei, Dobra.
23. Panticeu.
24. Corțfalău, Moldova-nouă, Petriș, Rașcoșul-de-jos, Rodna-veche, Șeica-mare, Și ghișoara, Turda, Vințul-de-jos, Șintereag.
25. Ciaba, Oradea-mare.
27. Miercurea, Teaca.
28. Sepși-Sîn-Georgiu.
29. Mănăsturul-unguresc.
30. Arad, Bonțhida, Cisnădie.

Poșta Administrației.

Ioan Veselin Miha, Sasca-Montană. Am primit 250 cor. în abonament. Mai aveți de solvit 2 cor. pe anul 1910 și 4 cor. pe 1911.

Persida Nistor, Covăsinț. Mai aveți 50 fil. până la finea anului 1911.

Tablourile lui Grigorescu în Arad

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2.50 + portul poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic Nichin și Cons.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în orice vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna ouviință ar aduce cu sin e ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Primul-stranger de lux român din Braşov

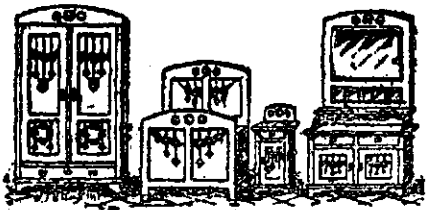
Anunţ.

Am onoare a aduce la cunoştinţă on. public măn, că am deschis în *Strada Neagră No 4* atelier de strungărie de lux şi mobilă, de primesc spre efectuare totfelul de lucrări îngătoare în bransa aceasta precum: picioare masă, jocuri de popice, fesnice pentru biserici, lupuri de străni strungărite etc. La comande postă servesc în timp scurt, fără rambursă. Specialist în canale de buşi. Mai departe primesc şi reparaturi de ploiere parasoale precum şi reparaturi ce se abat în tuse ca violine, dacuri, bile etc. Comercianţii primesc desluşiri bucuros. Coman- te se efectuează solid şi cu preţuri ieftine. Rugând sprijinul onor. public, semnez
Cu deosebită stimă:
Ilie Sârbu Elias,
Braşov.

☉ **Maşazin de mobile.** ☽

IOSIF HACKLER

tâmplar de mobile şi edificii
LUGOŞ, Strada Făgetului No 91.

Primesc orice lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri şi locuinţe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pelângă liferare promptă şi din material uscat. Desemne şi proiecte fac grabnic şi gratuit.

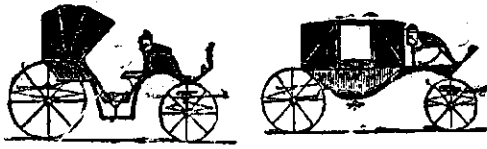
In atenţia celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ŞI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.

Cu onoare încunoştinţez onor. public, că în bransa arhitectonică execut totfelul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române şi şcoli, precum şi zidirea lor. Cu planuri şi bugete servesc la cerere. Comande primesc atât din loc cât şi din provincie. Preţurile-s foarte moderate.
Cu stimă:
Teodor Cioban.

AVIZ!

Cine doreşte a face cură la băile din »Carlsbad« şi a eşi mai eştin să se adreseze la **I. H.** în Pankota (Aradm.) poste restante.

M. LUDVIG succesor
IOAN KUMMER

cea mai veche uzină pentru fabricarea trăsurilor în

Timişoara-Fabrică, ţărml Bega 14.
(Temesvár-Gyárvaros, Béga-jobbsor 14)

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice şi lucrative bune, pentru prepararea articolelor de ferărie, şelărie şi lustruire cu preţuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt şi execuţie modernă.

Succesorul lui Radocsay:

Eduard Derera
prăvălie de ferării

în Timişoara-Josefin,
Piaţa Scudier 1. (Lângă Neumann).

Recomandă magazinul său asortat bogat cu totfelul de obiecte de fier, anume: arajamente pentru bucătărie şi articole de gospodărie, vase de bleih şi email vărsat; Sobe (cuptoare) şi perpetune; Revolvere, patroane, aplicaţii de fer la mobile şi la unelte, furci de oţel, sape, lopeţi, hârleţuri, ciocane, coase şi greble; Maşini de tăiat carne tacâmuri Berndorfer, madraţe de fier, etc. — toate pe lângă preţurile cele mai reduse. Comandele se efectuează prompt şi cu acurateţă.

Invenţie Nouă.

Invenţie Nouă.

Moară de oţel

pentru întrebuintare în economie şi acasă, ma- cină excelent orzul, cucuruzul şi grăul, se în- vârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de şasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanţă şi se capătă numai într'o mărime.

Preţul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânţei de lucernă şi trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în ma- şina de îmbătut ori de sine stătătoare. Preţurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânţa trifoiului şi atelier de reparat maşini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Márton Tamás

atelier cu maşini electrice pentru as- cuţire artistică şi fabricare de cuţite în Marosvásárhely,

Piaţa Petöfi-tér No 1.

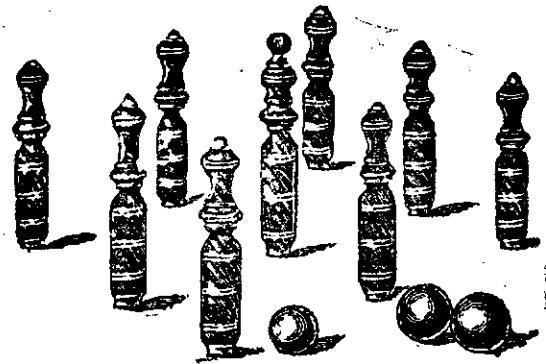
Se recomandă pentru pre- gătirea şi ascuţirea oricărui soi de cuţite, ca cuţite pen- tru căsăpie şi bucătărie, pen- tru masă şi bricege, unelte pentru ciobotari şi cojocari precum şi ascuţirea bricelor pre lângă preţuri convena- bile şi execuţie ireproşabilă.

La trimiterea a şase brice, barbierilor le socotesc taxa numai — pentru cinci. —

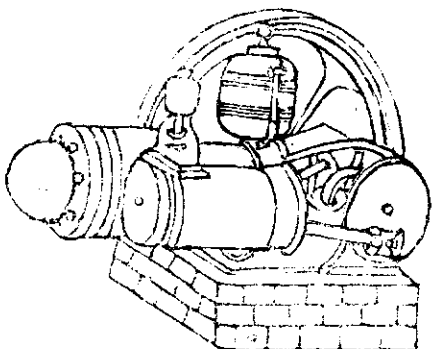
POLACSEK HENRIK, strungar artistic

Budapesta VII., Nagymezőutca 31.

Recomandă fabricatele sale pregătite din lemn de prima calitate, ca bile pentru popici Lingnum-Sanctum, apoi articole pentru aranjamentul cafenelelor, precum, bile, dacuri pentru biliard, şahuri, domino, rame p. ziare, în preţuri foarte moderate. Totodată iau în interprin- dere totfelul de reparaţii în bransa mea, în preţ mic. Comandele din provincie se execută prompt şi solid.

Motor cu olei brut. Nou- tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanţie necondiţionată. Preţuri şi condiţii favorabile. Fără maşinist! Nu ex- plodează. Nu e expusă focului. Nu e supţ inspecţia financiară. Nu are cazan. Funcţionare simplă. Punem maşina la dispoziţia oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun şi cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de preţuri dela 2—60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK

turnătorie de fer şi fabrică de maşini în SEGHEDIN-SZEGED. Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

GUSTAV FRICK

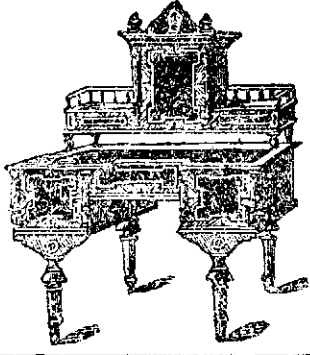
nicchiu artistic şi pentru edificii în Medaş—Medgyes, Strada Schmied No 26.

Pregăteşte în atelierul său aranjat cu maşini totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumseţări, acoperire de biserici de turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum şi pentru firme, apoi şi bane de scăldat în toată mărimea ş. a.

Johan Klemens & John

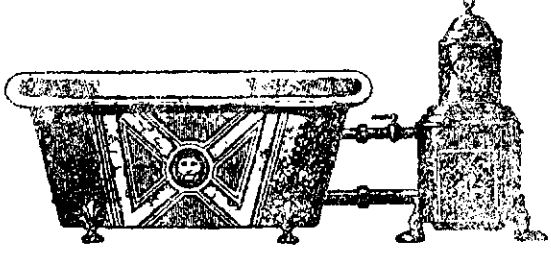
tâmplar de mobile și edificii,
Sibiu — Nagyszeben, Jungenwaldstrasse Nr. 9.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă și din material uscat. — Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

LUDOVIC DIETL

tinichigiu de lux, clădiri, obloane și apaducte
Lugoș, Strada Bonnáz No 10.

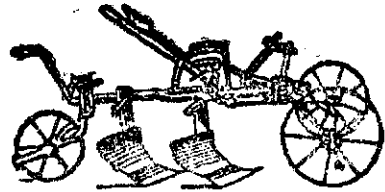

Pregătește în atelierul său toffelul de lucrări pentru zidiri lucrări de tinichea, obloane pentru uși și ferestri, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, pr. și p. firme, vane de scăldat în toată mărimea.

Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitania G. Florian & Comp.
Versecz. Telefon 78.

Mare asortiment:

de pluguri, osii, ferării, unelte pentru casă și bucătărie, vânzare în regie a ierbii de pușcă, arme, cartușe și toate

requisitele de vânătoare.

Serviciu prompt și prețuri ieftine. Comande prin tren și poștă se efectuează grabnic și cu cea mai mare punctualitate.

Frații Raskay

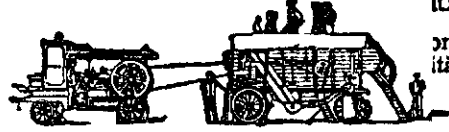
și atelier pentru reparatul mașinilor agricole și a cazanelor

Temesvár-Jozsefváros, Pacsirta-u. 4

Se recomandă pentru instalarea de mașini agricole cazane, cântare, rafinerii și căldări de fier rachi, a morților și a fabricelor de cărămidă; pregătirea de tulumbec repararea specială a acestora, apoi orice obiecte turnate din metal cum și apaducte, closete, canalizări și aranjarea camerelor de baie, instalarea de fântâni artificiale, pelângă prețurile cele mai ieftine și lucru trainic.

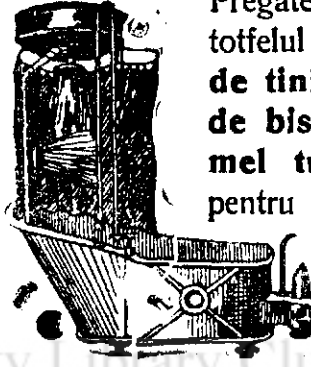
Pentru luarea în primire mergem pretutindeni în persoană și pe cheltuiala noastră proprie.

Anton Harl

tinichigiu

Sibiu — Nagyszeben, Rossplatz Nr. 8.

Pregătește în atelierul său cu motor electric toffelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scăldat în toată mărimea, ș. a. — Toate comenzile se execută prompt și cu punctualitate.

Biroul arhitectului

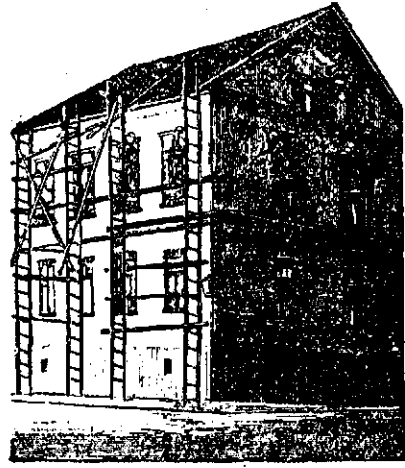
Jfj. Czako Lajos

Kolozsvár

Monostori-ut 60.

Telefon No 936.

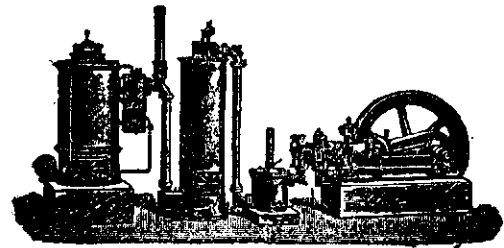
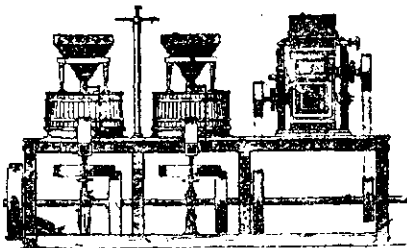
Primește orice lucrări din acest ram, planuri, preliminară de spese, conducerea și supravegherea edificărilor, controlarea și și valorarea lor, cum și edificări complete, atât în loc cât și în proviucie, pelângă prețurile cele mai moderate.

Societate acț. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u. 1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

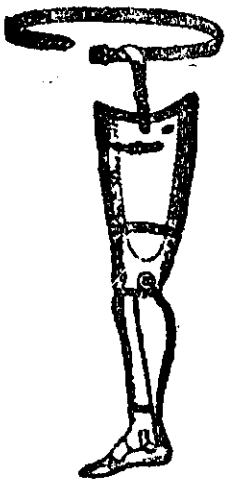
Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Toffelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, ștreanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

Se voiește să cumpere bandage bune

(legături) pentru vătămătură să se adreseze cu încredere la firma de mai jos. Recomandă bandage pregătite propriu pentru vătămătură, bandaje la abdomen, corsete suspensorii, precum și toate obiectele de lipsă la bandajare. Pregătește corsete orthopedice pe orice trup; și legături ortofelul. — Singurul magazin de specialitate din țară și engleze în gumă și capot anglais.

JULIUS LEINER

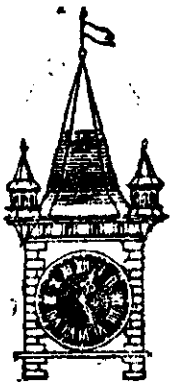
Pregător de bandaje în BRAȘOV,
Cămin Jochaus No 14 coțul Str. Becker No 4.
Comanda de bandaje rugăm să se scrie grosimea trupului și vătămătura e în partea dreaptă, stângă ori într'amândouă p.

Fabrică nouă de oroloage de turn.

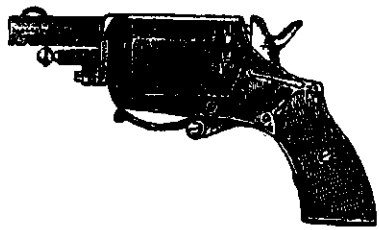
Sarkadi Zoltán & Comp.

fabricanți de oroloage pentru turnuri în Nagyvárad, Damjanics-u. 30.
(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor oroloage de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile odată, pentru biserici, palate, primării, fabrici și căsărmi. Se pregătesc oroloage pentru prețuri convenabile și garanție de 10 ani. Parohiilor și primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea oroloagelor de turn se execută cu minuțiozitate.

A. SZÁNTÓ

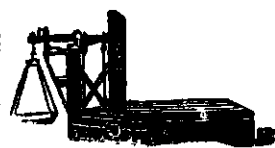

armurar, optician și fabricant de cumpene

Besztercze, Strada Spitalului

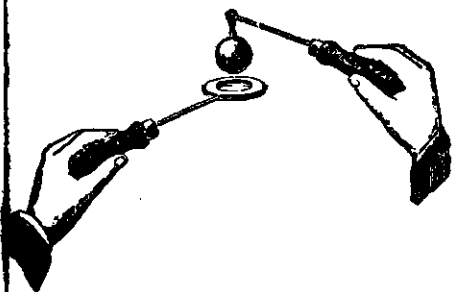
Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene deci-și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut-și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolvere, cumpene, greutăți ș. a. de permanentă.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Str. Cislădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Intemeiat la anul 1867 ca I-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.
Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn
gr. Thorotzkai és Társa
Rozgonyi és Lendvai
Budapest, VII, Sziv. u. 32

Pregătește

Ciasuri pentru turn

din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.

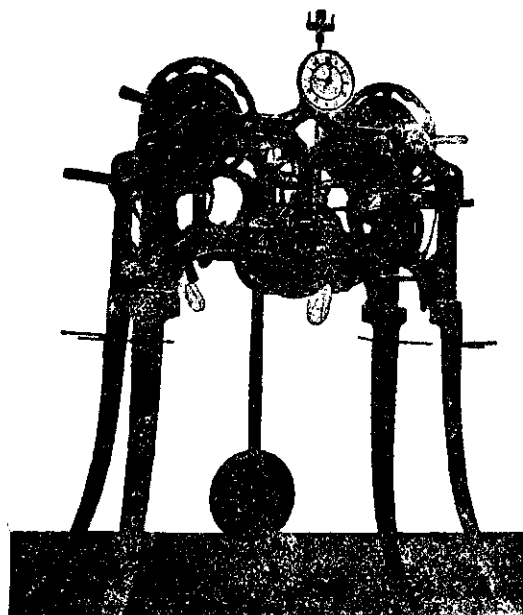
Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.

Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.

Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnizorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet.

Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din țară cu diploma de onoare.

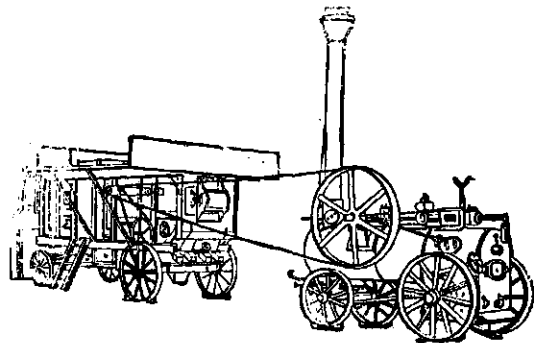
Hegyi János lăcătar, și atelier de mașini cu instalații motorice

în Aiud—Nagyenyed, Tövis-utca.

Primește orice lucrări de lăcătarie și mașinării din ramul acesta. Efectuiesc orice reparaturi sau comande de mașini, repede și prompt.

Ține depozit permanent de acareturi și mașini economice, cele mai bune și mai bune, stropitoare de punctualitate și catapulturi pentru împrăștiat fosfor.

Recomandă apoi pluguri cu cormana de oțel și grape fabricație proprie pe cari le vând pelângă garanție, iar cele neconvenabile le schimb, sau le prefac după dorință.

Căminuri (șparherturi), sistemul cel mai bun și mai ieftin.

Reprezentant și depozitar al mai multor fabrici din țară și America.

Prospecte, preliminar și desemnuri se trimit gratuit și porto franco.

Abonați și răspândiți

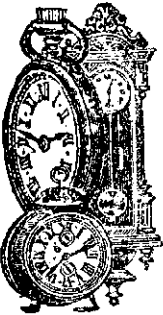
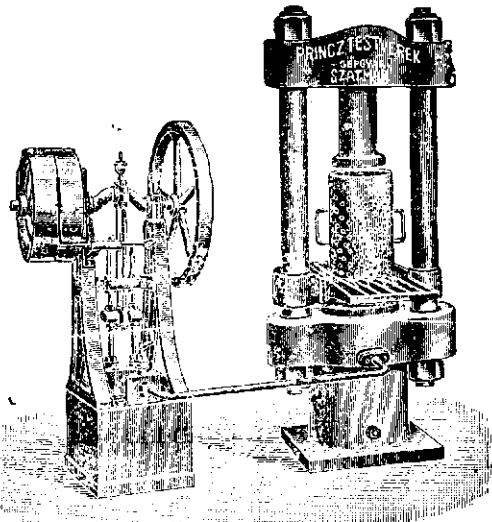
Tribuna Poporului

foaia țăranului român.

LEON KIRILOVSZKIceasornicar și giuvaergiu în
Marosvásárhely

Calea Kossuth Lajos-ut No 8.

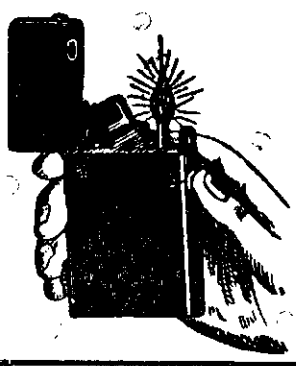
Cea mai ieftină sursă de
cumpărat a toffelul de**ciasornice**de buzunar și de părete și
ceasornice deșteptătoare,
precum și articli optici.Prăvălie de obiecte de
aur și argint signate ofi-
cios. — Toate reparaturile se
execută prompt și cu garanță.

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

PRINCZ TESTVÉREK

din SZATMÁR.

- Pregătește petrine și orice mașini
- pentru stors olei, mănate cu apă
- mașini de desghioat, sfărmat
- și prese, pe lângă asta cele mai
- exacte transmisiuni cu
- — tractație circumpetială. —
- Instalăm mori pe tain,
- ori cu cilindre.

**Gramofoane și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**se găsec mai ief-
tin în marele ma-
gazin de fabrică
a lui**Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.****Vânzare și pe rate.**Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revânzători.

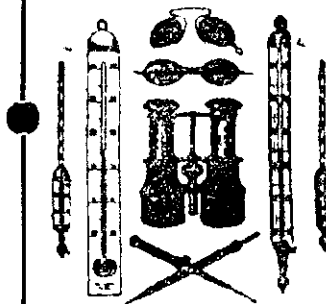
Industrie din patrie.

Inființat la anul 1770.

Efraim Andrásowszky

turnător artistic de clopote

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 32.

Recomandă în
atenția preoților de
ori-ce confesiune,
parochiilor și onor.
epitropii**turnătoria
sa
de clopote**Primește turna-
rea a ori-ce fel de
clopote, turarea de
nou a celor crepate
sau schimbarea lor.Recomandă pe
lângă garanție ins-
talarea cu coroană
de fier, invenție pro-
prie brevetată,Comandele din
provincie se efep-
tuesc repede și con-
științios. La cerere
trimite preliminar
gratuit și franco.**Suspensorii, bandage
și ochelari.**Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane
zwickeri, ochelari, baro- și termometre,
suspensorii, aparate de inhalat, toffelul
de specialități de gumă elastică, PRIN-
TEMPS cel mai perfect prezervativ
femeiesc cu 4 coroane, se poate că-
păta exclusiv numai la renumita firmă:**Dobos Samuel**Temesvár-Józsefváros, Huynadi és Miszits
sarok.

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN

TRANSSYLVANIAStr. Cisnădiei No 5. **SIBIU.** *Edificiile proprii.*

Recomandă

Asigurări contra foculuipentru edificii, recolte mărfuri, mașini, mobile etc. pe
premiu recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile con
precum și**Asigurări asupra vieții**(pentru învățători și preoți gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele con
nale cu avantajii deosebite), în cazul morții și cu termin fix, cu pl
simplă sau dublă a capitalului; asigurări de penziuni și cu partic
la câștig; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asig
pe spese de înmormântare, mai departe:**Asigurări contra grindinei (peatră); de accide
corporale; contra infracției (furt prin spargere) și asigu
de pagube la apaducte etc.**

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909	K 4,831,77
Capitale asigurate pe viață, achitate	4,571,00
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909	{ foc 112,045,43
	{ viață 10,847,00
Fonduri de întemeiere și de rezervă	2,309,00

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se
gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, Strada Cisnădiei
la agenturile principale din Arad, Brașov și Cluj, și la toate
turile locale.Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se prime
serviciul institutului cu condiții foarte favorabile.